Financiële effecten 'de Knip'

Inzicht in de kosten en baten

Op 1 januari 2022 wordt naar verwachting de Omgevingswet ingevoerd. Om een integraal beeld van de financiële consequenties van de invoering van de stelselherziening te krijgen zijn de afgelopen jaren ongeveer 20 deelonderzoeken uitgevoerd. Nu de nieuwe regelgeving inmiddels gereed is, kan een integraal financieel beeld van de stelselherziening gemaakt worden. Daartoe worden deze eerdere deelonderzoeken op basis van een onderzoeksagenda die door de bestuurlijke koepels en het Rijk is vastgesteld, geactualiseerd, aangevuld of indien dit nodig werd geacht (deels) grondig herzien. Het onderzoek dat hier voorligt, is onderdeel van deze onderzoeksagenda.

Het onderliggende deelonderzoek onderzoekt een afgebakend deel van de stelselherziening Ow. De uitkomsten van dit deelonderzoek geven inzicht in alleen dat gedeelte van de stelselherziening dat door de onderzoekers onderzocht wordt. Het geeft geen integraal beeld van de financiële consequenties van de gehele stelselherziening van de Ow.

Alle deelresultaten tezamen worden verwerkt in het Integraal Beeld van de financiële consequenties van de stelselherziening Ow. Dit is een afzonderlijk onderzoek waarover ook afzonderlijk gerapporteerd wordt. De resultaten uit het voorliggende onderzoek is één van de bronnen op basis waarvan het Integraal Beeld is opgesteld.

Rotterdam, 11 januari 2021

Financiële effecten 'de Knip'

Inzicht in de kosten en baten

Opdrachtgever: Interbestuurlijke werkgroep financiën omgevingswet

Rotterdam, 11 januari 2021

Inhoudsopgave

1 Inleiding en vraagstelling 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Vraagstelling 4
1.3 Leeswijzer 6

2 Scoping 7
2.1 Introductie de Knip 7
2.2 De Knip en de Wkb 8
2.3 Actoren 9
2.4 Raakvlak met andere onderzoeken 9

3 Methodiek 11
3.1 Inventarisatie effecten 11
3.2 Structuur effecten 11
3.3 Standaardkostenmodel 11

4 Uitgangspunten kwantificering 13
4.1 P: Prijs 13
4.2 Q: Hoeveelheid 15
4.3 T: Tijdbesteding 17
4.4 Uitgangspunten leges 18

5 Financiële effecten bevoegd gezag 19
5.1 Volgtijdelijk aanvragen 19
5.2 Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken 21
5.3 Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht 22
5.4 Verandering informatievoorziening vanuit bevoegd gezag 24
5.5 Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking 27
5.6 Toe- of afname van klachten, handhaving, bezwaar en beroep 29
5.7 Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken landelijk omgevingsplanvrij 32
5.8 Balans/ totaaloverzicht per scenario 34

6 Financiële effecten initiatiefnemer 36
6.1 Volgtijdelijk aanvragen 36
6.2 Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken 39
6.3 Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht 41
6.4 Informatievoorziening naar bevoegd gezag 44
6.5 Toe- of afname van bezwaar en beroep 47
6.6 Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken landelijk omgevingsplanvrij 49
6.7 Balans/ totaaloverzicht per scenario 51

7 Financieel totaaloverzicht 53
7.1 Kosten en baten per scenario 53
7.2 Kosten en baten per effect, per scenario 54
7.3 Kosten en baten per partij 56
7.4 Gevoeligheidsanalyse - conjunctuur 57

Bijlage 1: Effecten die buiten beschouwing zijn gelaten 58

Bijlage 2: Onderzoeksverantwoording 60

1 Inleiding en vraagstelling

1.1 Aanleiding

Tot voor kort stond de inwerkingtreding van de Omgevingswet gepland op 1 januari 2021. Inmiddels is de invoering van de wet vooralsnog uitgesteld tot 1 januari 2022. Met de wijzigingen in wet- en regelgeving wordt een andere manier van werken door overheden beoogd. Visies, verordeningen en plannen worden vanuit een meer samenhangende benadering opgesteld, participatie bij besluitvorming wordt belangrijker en juridische regels worden langs digitale weg beter ontsloten. Ook krijgen decentrale overheden binnen een bandbreedte meer ruimte om eigen afwegingen te maken.

Met de komst van de Omgevingswet wordt ook 'de Knip' geïntroduceerd. Voor de omgevingsvergunningaanvraag voor de activiteit bouwen geldt momenteel onder de Wabo een weigeringsgrond wegens strijdigheid met het Bouwbesluit, redelijke eisen van Welstand en het bestemmingsplan. Binnen het stelsel van de Omgevingswet wordt dit anders. De Omgevingswet splitst bouwen op in een ruimtelijk deel en een bouwtechnisch deel. Hiermee ontstaat een vergunningplicht voor een technische bouwactiviteit, waarbij getoetst wordt aan de bouwtechnische regels uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en een vergunningplicht voor een omgevingsplanactiviteit, waarbij aan de (ruimtelijke) regels uit het omgevingsplan.

Daarnaast krijgen gemeenten binnen de ruimtelijke aspecten van het omgevingsplan meer beleidsruimte om bijvoorbeeld bepaalde activiteiten vergunningvrij of juist vergunningplichtig te maken, meldingsplichtig te maken en/of ten aanzien daarvan algemene regels op te nemen. Mede door deze keuzeruimte is er nog weinig inzicht in de (financiële) effecten van de Knip.

1.2 Vraagstelling

Ecorys/Senze is gevraagd inzichten te bieden in de financiële effecten van de Knip voor initiatiefnemers en overheden. Hierbij is een duidelijk beschreven onderzoeksopdracht uitgevraagd:

> Raam op een herleidbare en navolgbare wijze de hoogte van de financiële effecten van de Knip als onderdeel van de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2021 voor initiatiefnemers en overheden (gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk).

Bij het herleiden van de financiële effecten moet worden uitgegaan van de effecten die direct veroorzaakt worden door de landelijke regelgeving rondom de Knip en de effecten die afhangen van lokale beleidskeuzes die gemeenten maken. Hiervoor dient onderscheid te worden gemaakt tussen de volgende drie scenario's/uitgangspunten:

A. **Geen gebruik van lokaal beleidsruimte: mogelijke effecten van lokaal beleid blijven buiten beschouwing.** In dit scenario worden de effecten van de knip weergegeven en gekwantificeerd, uitgaande van de situatie dat de ruimtelijke regels uit de Bruidsschat beleidsneutraal overgaan.

B. **Scenario met nadruk op vergunningplicht:** In dit scenario worden de effecten van de knip weergegeven en gekwantificeerd, uitgaande van de situatie dat het bevoegd gezag gebruikmaakt van de beleidsruimte en ruimtelijke regels zo veel als mogelijk overneemt in de vorm van een

vergunningplicht (zo ook de activiteiten die nu vergunningvrij zijn conform art. 2 lid 3 en lid 12 van Bijlage II Bor en art. 3 van Bijlage II Bor).

C. **Scenario met nadruk op algemene regels (en zo weinig mogelijk vergunningen):** In dit scenario worden de effecten van de knip weergegeven en gekwantificeerd, uitgaande van de situatie dat het bevoegd gezag gebruikmaakt van de beleidsruimte en ruimtelijke regels zo veel als mogelijk overneemt in de vorm van algemene regels (zo ook de activiteiten die nu vergunningvrij zijn conform art. 2 lid 3 en lid 12 van Bijlage II Bor en art. 3 van Bijlage II Bor). Er wordt enkel uitgegaan van algemene regels, zonder een koppeling aan een meldingsplicht.

De drie scenario's zijn de meest verregaande scenario's, zoals bij scenario C waarin alle gemeenten op zo weinig mogelijk vergunningen zou inzetten. In de praktijk is het meer aannemelijk dat een gemeente per gebied of type bouwwerk een andere afweging zal maken over het al dan niet vasthouden of instellen van vergunningsplicht. Voor dit rapport zijn de meest verregaande scenario's als uitgangspunt onderzocht, om een beeld te krijgen van de financiële effecten in de meest verstrekkende veranderingen. De realiteit zal naar verwachting ergens tussen die meest verregaande scenario's liggen.

In tabel 4.3 wordt nader ingegaan op de toe- of afname van de ruimtelijke vergunningplicht binnen de drie scenario's. Uit de onderzoeksopdracht en de scenario's volgen vier onderzoeksvragen, welke in onderstaande tabel zijn benoemd. In deze tabel is ook aangegeven op welke scenario's de onderzoeksvragen van toepassing zijn.

Tabel 1.1: Onderzoeksvragen.

	Onderzoeksvragen	Scenario
1	*Structurele effecten bevoegd gezag* **Welke structurele effecten heeft de Knip bij de betrokken organisaties:** • Op de bestuurlijke lasten voor de onderdelen planvorming, vergunningverlening, toezicht & handhaving, bezwaar en beroep en andere onderdelen. • Op de leges.	A, B, C
2	*Structurele effecten bij initiatiefnemers* **Welke structurele effecten heeft de Knip voor initiatiefnemers op de:** • Regeldruk (administratieve lasten en nalevingskosten? • Overige economische kosten en financiële kosten (zoals leges)?	A, B, C
3	*Tijdsverloop structurele effecten* **Hoe ziet het denkbare verloop van de effecten in de tijd (in kwalitatieve termen) eruit?**	A, B, C
4	*Eenmalige kosten bij bevoegd gezag* **Wat zijn de eenmalige kosten voor het bevoegd gezag bij het invullen van de lokale beleidsruimte met betrekking tot de Knip?**	B, C

1.3 Leeswijzer

Dit onderzoek begint met het afbakenen van het onderzoek in het hoofdstuk ‘Scoping’. Nadat helder is wat er wel en niet onderzocht wordt, wordt de onderzoeksmethodiek toegelicht in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 gaat in op de belangrijkste gebruikte parameters en kengetallen die door het gehele onderzoek meermaals worden gebruikt. Hierin worden bijvoorbeeld de tarieven en aantal aanvragen beschreven en hoe deze tot stand zijn gekomen.

Nadat de parameters zijn toegelicht, worden de effecten voor het bevoegd gezag (gemeenten) en initiatiefnemers in twee opeenvolgende hoofdstukken behandeld. Bij elk effect wordt een korte kwalitatieve beschrijving gegeven om het verwachte effect te omschrijven. Vervolgens wordt het effect gekwantificeerd. Per effect wordt ook ingegaan op de consequenties voor leges. Daarna wordt elk effect afgesloten met het overzicht van het financiële resultaat. Beide hoofdstukken sluiten af met een totaaloverzicht van alle financiële effecten.

In Hoofdstuk 7 wordt als afsluiting van het onderzoek en totaal overzicht gegeven van alle financiële resultaten. Hierin wordt per scenario duidelijk wat het totaal verwachte effect is voor initiatiefnemers en bevoegd gezag samen. Daarnaast wordt in detail weergegeven wat de resultaten per effect zijn. Tenslotte wordt ook inzichtelijk gemaakt per actor wat de financiële resultaten zijn.

2 Scoping

Dit hoofdstuk bevat een nadere verduidelijking van de afbakening van het onderzoek. Dit wordt gedaan middels een verdere introductie van de Knip en een toelichting op wat deze stelselwijziging precies inhoudt. Vervolgens wordt het verschil tussen de Knip en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) inzichtelijk gemaakt. Dit wordt gedaan, omdat er een sterke samenhang tussen beide heerst, maar dit onderzoek zich niet richt op de effecten van de Wkb. Op deze wijze wordt duidelijk wat wel en wat niet wordt meegenomen. Vervolgens worden de actoren toegelicht waarop de Knip betrekking heeft en worden andere deelonderzoeken naar de effecten van andere zaken binnen de Omgevingswet benoemt, zodat de exacte scope van het onderzoek helder wordt.

2.1 Introductie de Knip

Zoals reeds in de aanleiding aangegeven, wijzigt het huidige stelsel ten aanzien van omgevingsvergunningen voor de activiteit bouwen met de introductie van de knip tussen het technische en het ruimtelijke aspect van de bouwactiviteit. Door de knip komt nadrukkelijk de vraag op gemeenten af of zij voor de omgevingsplanactiviteit bouwen rechtstreeks bindende regels willen opnemen (dus zonder vergunningplicht) of dat zij de vergunningplicht willen handhaven. Dit betekent dat gemeenten een goed beeld moeten hebben van de activiteiten die wettelijk gezien vergunningvrij of -plichtig zijn (binnen zowel de Omgevingswet als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, Wkb), hoe die zich tot elkaar verhouden en van de activiteiten waarover de gemeente zelf een afweging kan maken. Indien er bijvoorbeeld voor activiteiten geen technische bouwtoets meer plaatsvindt, is het de vraag of je als gemeente voor deze activiteiten een planologische afweging wilt maken. Daarin ligt voor de gemeente de beleidsruimte, die mede wordt bepaald door de gemaakte beleidskeuzes in de Omgevingsvisie en de programma's en uiteraard ook door de huidige manier van werken (denk aan wel of niet welstandsvrij, wel of geen globale bestemmings-plannen) en de politieke ambities.

De effecten van de knip zijn tweeledig. Een aantal effecten zal zich voor doen zonder voorafgaande beleidskeuze van de gemeente. Dit zijn bijvoorbeeld de mogelijkheid dat een initiatiefnemer eerst een aanvraag indient voor een omgevingsplanactiviteit en later voor de bouwactiviteit (volgtijdelijk aanvragen). Een ander voorbeeld is het vervallen van de technische toets voor de zeer eenvoudige bouwwerken (de ook wel genoemde 'bouwbesluittoets vrije bouwwerken', welke bouwtechnisch vergunningvrij worden op grond van artikel 2.15d van het Besluit bouwwerken Leefomgeving (Bbl)[1]).Ook wel gevolgklasse 0 genoemd. Dit kan onder andere effect hebben op het werkaanbod, de benodigde capaciteit voor vergunningverlening en toezicht en de legesinkomsten. Dit zal echter wel afhankelijk zijn van de wijze waarop gemeenten momenteel omgaan met dit soort aanvragen. Sommige gemeenten voeren de technische toets op basis van een risico inschatting marginaal of niet uit, waardoor deze wijziging minder effect heeft dan op het eerste oog bedacht.

Andere effecten zijn het gevolg van de keuzes die de gemeenten maken als gevolg van de beleidsruimte die met inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt gegeven. Met de zogenaamde bruidsschat wordt deze beleidsruimte geïntroduceerd en bijvoorbeeld beleidsvrijheid geboden ten aanzien van voormalige rijksregels ten aanzien van milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten en bouwactiviteiten. Gemeenten kunnen er voor kiezen om de regels uit de bruidsschat over te

[1] Een deel van deze activiteiten is reeds bouwtechnisch vergunningvrij, met de komst van de Ow en dit artikel wordt er meer bouwtechnisch vergunningvrij.

nemen, aangepast op te nemen of helemaal niet op te nemen in het omgevingsplan. Voor bouwactiviteiten kan de gemeente de afweging maken de vergunningplicht of de planologische afweging in zijn geheel te laten vervallen en/of hier algemene regels voor op te stellen. Ook met betrekking tot het 'oude' vergunningvrij bouwen krijgt de gemeente meer ruimte om alsnog vergunningplichten op te nemen.

2.2 De Knip en de Wkb

Er is sprake van sterke samenhang tussen de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Dit is zeker het geval waar het gaat om de Knip. Met de komst van de Wkb zal de bouwtechnische toets voor bouwaanvragen vallende onder gevolgklasse 1 niet meer tot de takenpakket van de gemeente behoren en voert de gemeente voor die aanvragen alleen de toets aan het omgevingsplan uit. Dit heeft een directe invloed op het werkaanbod, de benodigde capaciteit voor vergunningverlening en toezicht en de legesinkomsten. Na drie jaar vindt er een evaluatie plaats en wordt bezien of ook andere bouwwerken (gevolgklassen 2 en 3) onderdeel gaan uitmaken van het stelsel.

Ondanks deze samenhang richt dit onderzoek zich op de effecten van de Omgevingswet en in het bijzonder die van de Knip. Om deze samenhang in beeld te brengen en de Knip nader te duiden, is dit hieronder schematisch in beeld gebracht en nader toegelicht.

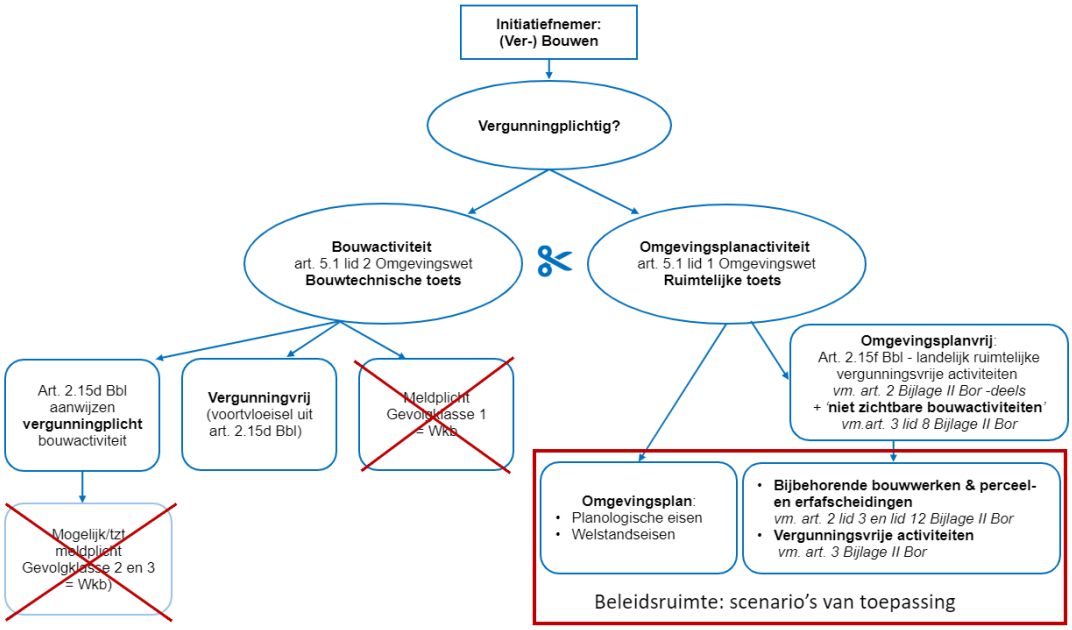

Afbeelding 1: De Knip in relatie tot de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Senze, 2020).

De Knip betreft regels ten aanzien van de activiteit (ver)bouw. De activiteiten slopen en gebruik (en eventuele beleidsruimte die op dat gebied met de bruidsschat wordt geïntroduceerd) valt hier buiten en daarmee ook buiten de scope van dit onderzoek.

Ten aanzien van de vergunning voor de bouwactiviteit (de bouwtechnische toets, linkerzijde van het schema) ontstaan met de komst van de Omgevingswet en de Wkb aanvankelijk drie mogelijkheden: vergunningplicht, vergunningvrij en een meldplicht voor bouwwerken die vallen in gevolgklasse 1. Doordat de effecten van de Wkb niet in dit onderzoek meegenomen dienen te worden, wordt uitgegaan van twee mogelijkheden: de vergunningplichtige activiteiten en

vergunningvrije activiteiten (de eenvoudige bouwwerken/Gevolgklasse 0). de melding voor gevolgklasse 1 en toekomstige instrumentering van gevolgklassen 2 en 3 blijven buiten beschouwing. Wel wordt de relatie tussen de Knip en de Wkb in dit rapport gelegd en kwalitatief beschreven.

Wat betreft de omgevingsplanactiviteit ontstaan twee mogelijkheden: 'omgevingsplanvrije activiteiten' die door het Rijk als ruimtelijk vergunningvrije activiteiten zijn aangewezen en omgevingsplanactiviteiten, waar de bevoegde gezagen beleidsruimte in krijgen (regels overnemen uit de bruidsschat, aanpassen of schrappen). Dit is in het schema rechts in het rode kader opgenomen. Gemeenten kunnen bepalen hoe zij omgaan met regels ten aanzien van welstand, planologische eisen, bijbehorende bouwwerken en perceelafscheidingen en de activiteiten benoemd in het huidige artikel 3 Bijlage II Bor. De effecten hiervan zullen duidelijk worden in de verschillende scenario's. Activiteiten die niet in het schema zijn opgenomen, vallen buiten de scope van dit onderzoek.

2.3 Actoren

Uit eerdere onderzoeken[2] is gebleken dat de effecten van de Knip met name betrekking hebben op gemeenten als bevoegd gezag en de initiatiefnemers. Ten aanzien van het bevoegd gezag kunnen in het geval van complexe milieuvraagstukken, zoals de bouw van een chemische fabriek, het Rijk, de waterschappen en provincies in de vergunningverlening als bevoegd gezag optreden. Omdat de focus van dit onderzoek de knip is en enkel de ruimtelijke beleidsruimte wordt behandeld, wordt de rol van deze partijen als bevoegd gezag niet verder uitgediept.

2.4 Raakvlak met andere onderzoeken

Parallel aan het onderzoek naar de effecten van 'De Knip' worden meerdere onderzoeken met betrekking tot de Omgevingswet uitgevoerd. Deze onderzoeken zijn geïnitieerd door dezelfde werkgroep. Eén van deze onderzoeken betreft het onderzoek naar de (financiële) effecten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DOS-LV) welke ook door Ecorys/Senze wordt uitgevoerd. Andere onderzoeken betreffen:

Integratie

- Synthese Financiële Effectentoetsen Stelselherziening Omgevingsrecht (Cebeon).

Nog lopend artikel 2 onderzoek (Sira)

- Financiële effecten aanvullingsregeling geluid (+ correcties en aanvullingen op onderzoek aanvullingsbesluit geluid);
- Financiële effecten aanvullingsregeling bodem;
- Financiële effecten Invoeringsregeling.

Heronderzoek: correcties en aanvullingen op eerdere onderzoeken

- Omgevingsplan en ruimtelijke besluiten (RHO/ Deloitte);
- Effecten van 'De knip'(Ecorys/ Sense);
- Wijzigingen rond de milieuvergunning (Berenschot);

[2] SIRA 2015: Financiële gevolgen voor gemeenten van het Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen
SIRA 2015: Financiële effecten Invoeringsbesluit
SIRA 2017: Financiële effecten invoeringswet
Senze 2020: Impactanalyses Wkb
Cebeon 2016: Onderzoek nulmeting Omgevingswet

- Kosten en Baten DSO-LV (Ecorys/ Sense);
- Transitiekosten (KPMG);
- Correcties en aanvullingen op onderzoek aanvullingsbesluit geluid (+ aanvullingsregeling geluid) (Sira).

In het bepalen van de effecten van ‘de Knip’ is het hierdoor van belang dat effecten die mogelijk voortkomen vanuit andere onderdelen van de stelselwijziging niet in dit onderzoek nogmaals worden meegenomen. Op deze wijze ontstaat namelijk een onjuist beeld van de financiële effecten van de omgevingswet. In hoofdstuk 5 en 6 worden de effecten van ‘de Knip’ kwalitatief toegelicht en kwantitatief uiteengezet. Dit hoofdstuk bevat tevens een bijlage waarin effecten staan die in dit onderzoek niet zijn meegenomen, mede te wijten aan het bovenstaand gegeven ten aanzien van dubbeltellingen.

Uiteindelijk dienen de financiële resultaten van alle deelonderzoeken samengebracht te worden. Dit verschaft vervolgens een algeheel beeld van de financiële effecten van de Omgevingswet. Dit wordt in samenspraak met alle projectleiders en de werkgroep opgepakt.

3 Methodiek

3.1 Inventarisatie effecten

Om de voorziene effecten van de invoering van de Knip te inventariseren zijn er verscheidene interviews gehouden met instanties behorend bij het Rijk en gemeenten. Hierbij is het doel een te generaliseren beeld te kunnen schetsen bij de gemeenten. Tijdens het onderzoek bleek dat het lastig is voor gemeenten om vooraf inschattingen te maken waar het gaat om urenbestedingen en de te verwachten bestuurlijke lasten als gevolg van de knip. Derhalve is het onderzoek gestoeld op deskresearch, beleidsdocumenten van gemeenten en meta analyse van eerdere onderzoeken.

De instanties waarmee, naast gemeenten, in gesprek is getreden zijn het IPO en de UvW. Verder hebben er verscheidene expertsessies plaatsgevonden en is er gebruik gemaakt van deskresearch. Op basis van deze exercitie zijn de effecten waar nodig geacht aangepast en/of aangevuld. Zowel de kwalificering als de kwantificering van de gevonden effecten zijn middels verscheidene validatiesessies gesolideerd. In bijlage 2 is een overzicht weergegeven van alle gesproken en geraadpleegde partijen en documenten.

3.2 Structuur effecten

Met de invoering van de knip worden diverse typen effecten voorzien. Deze typen effecten zijn onderverdeeld in effecten voor het bevoegd gezag en voor de initiatiefnemers. Daarnaast wordt er bij de effecten onderscheid gemaakt tussen de kosten, vermeden kosten of baten en de effecten op de leges voor die activiteit. Tenslotte zijn de effecten per scenario inzichtelijk gemaakt.

In het begin van het proces om tot dit onderzoeksrapport te komen is er gewerkt met een analysematrix; een overzicht van hoofdeffecten en meer gedetailleerde subeffecten. In de beginfase van de analyse is gebruik gemaakt van deze categorisering, ten bate van de structuur, vergelijkbaarheid en om dubbelingen te voorkomen. Na het in beeld brengen van de verschillende hoofdeffecten en subeffecten, en na verscheidene validatiesessies, bleven er enkele effecten over. De effecten zijn apart verder verwerkt en verdiept.

In het hoofdstuk 7 van dit onderzoek worden de totaaloverzichten weergegeven. Hierbij zijn alle effecten en financiële consequenties samengebracht voor het totale overzicht.

3.3 Standaardkostenmodel

De kosten en baten worden berekend aan de hand van het standaardkostenmodel uit het Handboek Meting Regeldruk 2018. De basis hiervoor is een P*Q berekening. De P (prijs) bestaat uit een gemiddeld uurtarief per actor. De Q wordt opgebouwd aan de hand van het aantal handelingen en de grootte van de doelgroep. In het volgende hoofdstuk worden de aannames voor de P en Q inzichtelijk gemaakt. Daarnaast wordt ook aannames met betrekking tot de uurbesteding benoemd.

Tabel 3.1: Schematische weergave van het Standaardkostenmodel (Handboek Meting Regeldruk 2018).

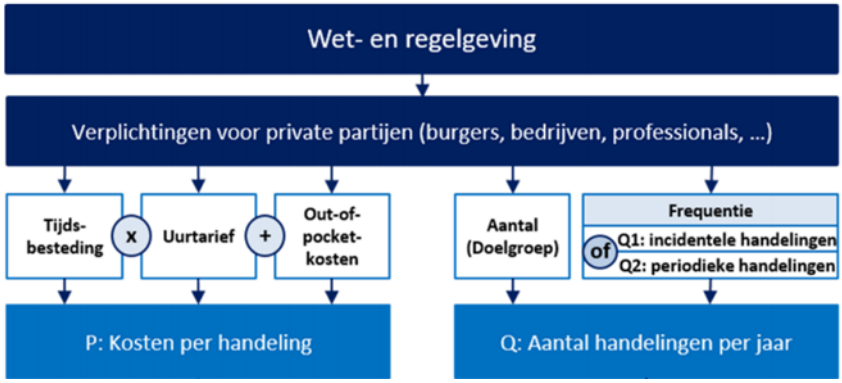

De aannames en formules hebben we verwerkt in een model, onze effectentabel, waar uiteindelijk dan ook de kosteneffecten op gebaseerd zijn.

4 Uitgangspunten kwantificering

In hoofdstuk 5 en 6 worden de financiële effecten van de Knip voor bevoegde gezagen als initiatiefnemers zowel kwalitatief als kwantitatief inzichtelijk gemaakt. Om de effecten te kwantificeren worden een aantal parameters gehanteerd. Deze parameters worden in dit hoofdstuk inzichtelijk gemaakt. Op hoofdlijnen worden onderstaande parameters gebruikt:

P (Prijs) * Q (hoeveelheid) * T (Tijdbesteding)

4.1 P: Prijs

Om de financiële effecten per actor te bepalen worden de uurtarieven per belanghebbende inzichtelijk gemaakt. Uurtarieven zijn van belang voor het bevoegde gezag en de initiatiefnemer. Onder de initiatiefnemer wordt onderscheid gemaakt tussen de bedrijven, de burgers en overheden als initiatiefnemer. Per actor zijn de gehanteerde uurtarieven in onderstaande tabel weergegeven. Vervolgens wordt de totstandkoming van de uurtarieven per actor toegelicht.

Tabel 4.1: Uurtarieven bevoegde gezagen, burgers, bedrijven en overheden.

Actor	Uurtarief excl. btw	Bron
Bevoegd bezag		
Bevoegd gezag	€ 72	• CAR-UWO salaristabel • Bewerking Ecorys/Senze: indexering en overheadspercentage
Initiatiefnemer		
Overheden	€ 72	• CAR-UWO salaristabel • Bewerking Ecorys/Senze: indexering en overheadspercentage
Burgers	Uurtarief afhankelijk van type handeling (zie tabel 4.2)	• Handboek meting regeldruk 2018 • Bewerking Ecorys/Senze: indexering 2019
Bedrijven	Uurtarief afhankelijk van type functie (zie tabel 4.3)	• Handboek meting regeldruk 2018 • Bewerking Ecorys/Senze: indexering 2019

Bevoegd gezag – gemeente

Voor het uurtarief voor gemeenten is gebruik gemaakt van een uurtarief van € 72 exclusief btw, op basis van de totale kosten voor productieve uren. Dit uurtarief is in lijn met eerdere onderzoeken[3] tot stand gekomen, door het gehanteerde uurtarief in eerder onderzoek te vermeerderen met de stijging van het maandsalaris CAR-UWO tussen 2015 en 2019 en het overheadpercentage te corrigeren. Hiermee is dit uurtarief voor 2019 geactualiseerd. Dit uurtarief is gehanteerd voor de uren die door de gemeenten als bevoegd gezag worden gemaakt.

Initiatiefnemers

Overheden als initiatiefnemer

Zie toelichting tarief bij bevoegd gezag – gemeenten.

[3] O.a. SIRA (2015) Financiële effecten invoeringsbesluit.

Burgers

Het gehanteerde uurtarief voor burgers komt voort uit het Handboek meting regeldruk, waar een correctie op is toegepast om het bedrag voor 2016 te corrigeren naar 2019 (factor 1,058). Het uurtarief voor burgers komt daarmee neer op een tarief van € 15,87. Dit uurtarief is gehanteerd voor de uren die burgers als initiatiefnemers worden gemaakt. Waar het aannemelijk is dat burgers voor een deel van de werkzaamheden een bedrijf inhuren, is gerekend met een aangepast uurtarief, op basis van een middeling tussen het uurtarief voor burgers en het uurtarief voor bedrijven. Voor de ingehuurde bedrijven wordt een uurtarief aangehouden van € 90. Hierbij wordt aangenomen dat bij uitbesteding het ingehuurde bedrijf voor 70% de werkzaamheden uitvoert en de burger 30% van de werkzaamheden

Tabel 4.2: Gehanteerde uurtarieven voor burgers.

	Eigenhandig	Uitbesteding
Aanname	• Burger 100%	• Burger 30%; € 15,87 • Ingehuurd bedrijf 70%; € 90
Burger uurtarief	€ 15,87	€ 67,76

Ten aanzien van de uitbesteding wordt er voor de burgers vanuit gegaan dat een burger in 82% van alle vergunningaanvragen de werkzaamheden zelf uitvoert en dat in 18% van de gevallen een bedrijf wordt ingehuurd. Zodoende wordt in 18% van de vergunningaanvragen het tarief € 67,76 gehanteerd.

Bedrijven

De gehanteerde uurtarieven voor bedrijven zijn bepaald aan de hand van het Handboek meting regeldruk 2018[4]. Hierin worden de interne uurtarieven uitgesplitst naar functietype. Op basis van expert judgement wordt per effect bepaald welk uurtarief relevant is voor het betreffende effect. In praktijk is altijd het uurtarief voor hoogopgeleide medewerkers toegepast, gezien de aard van de werkzaamheden.

Gecorrigeerd voor 2019 (2016-2019: factor 1,058), worden de volgende uurtarieven gehanteerd voor bedrijven:

Tabel 4.3: Uurtarieven bedrijven per beroepsgroep.

Beroepsgroep	Intern uurtarief 2019
Leidinggevende & managers	€ 81,47
Hoogopgeleide medewerkers	€ 57,13
Administratief personeel	€ 41,26
Technici en ander middelbaar opgeleid personeel	€ 35,97
Laaggeschoold en ongeschoold personeel	€ 28,57

Net als bij de burgers zijn er ook gevallen waarbij bedrijven andere bedrijven inhuren voor een deel van de werkzaamheden. Hierbij worden dezelfde aannames gehanteerd als bij de burgers. Het uiteindelijke tarief is afhankelijk van het gehanteerde tarief van de beroepsgroep van de initiatiefnemer.

[4] EZK (2018). Handboek meting regeldrukkosten.

Tabel 4.4: Gehanteerde uurtarieven voor bedrijven bij uitbesteding.

	Eigenhandig	Uitbesteding
Aanname	Bedrijf 100%	• Bedrijf 30%; afhankelijk • Ingehuurd bedrijf 70%; € 90
Bedrijf uurtarief	Afhankelijk van beroepsgroep	(€ beroepsgroep * 30%) + (€ 90 * 70%)

Ten aanzien van de uitbesteding wordt er voor de bedrijven vanuit gegaan dat een bedrijf in 15% van alle vergunningaanvragen de werkzaamheden zelf uitvoert en dat in 85% van de gevallen een bedrijf wordt ingehuurd. Ook wordt weer aangenomen dat bij het uitbesteden het ingehuurde bedrijf 70% van de werkzaamheden voor haar rekening neemt.

4.2 Q: Hoeveelheid

In deze paragraaf worden alle parameters ten aanzien van de hoeveelheid per variabele uiteengezet. Deze parameters worden in de komende hoofdstukken gebruikt bij de berekeningen om de financiële effecten inzichtelijke te maken. Deze parameters beslaan zowel aantallen als kengetallen.

4.2.1 Vergunningaanvragen gevolgklassen

Aantal omgevingsvergunningaanvragen

Uit onderzoek van ADS (2020)[5] blijkt dat er in 2019 in totaal 125.363 omgevingsvergunning-aanvragen Bouwen zijn binnengekomen. In het onderzoek wordt ervan uitgegaan dat hier ook verbouwingen van monumenten in zit.

Percentage bouwactiviteiten gevolgklasse 0

SIRA (2015)[6] geeft aan dat 60% van de vergunningen buiten het stelsel valt, omdat dit gedeelte bouwtechnisch vergunningvrij wordt (Gevolgklasse 0). Deze inschatting is gemaakt op basis van gegevens van het Olo en eerder uitgevoerde regeldrukonderzoeken. In ander onderzoek schatte SIRA (2015)[7] dit percentage nog op 52%. Uit onderzoek van Senze (2020)[8] blijkt dat 55% van alle bouwactiviteiten in gevolgklasse 0.

Uit de interviews met gemeenten blijkt dat het percentage van de aanvragen dat betrekking heeft op de zeer eenvoudige bouwwerken, ofwel de bouwwerken die vallen binnen gevolgklasse 0, gemiddeld 53% is.

Op basis van bovenstaande bronnen gaan wij uit van een gemiddeld percentage van 55%.

Percentage bouwactiviteiten gevolgklasse 1, 2 en 3

Op basis van onderzoek van Senze (2019)[9] (2020)[10] en verdere eigen expertise en ervaringen blijkt dat 35% van alle bouwactiviteiten valt in gevolgklasse 1 en dat 10% van alle bouwactiviteiten valt in gevolgklasse 2 en 3.

5 ADS 2020: Nulmeting en schattingen aantallen omgevingsvergunningaanvragen en meldingen 2016-2019.
6 SIRA 2015: Financiële effecten invoeringsbesluit.
7 SIRA 2015: Regeldrukgevolgen Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen.
8 Senze 2020: Impactanalyses Wkb.
9 Senze 2019: Wet kwaliteitsborging voor het bouwen ‘De impact voor Bouw-& Woningtoezicht’.
10 Senze 2020: Impactanalyses Wkb.

Tabel 4.5: aantal aanvragen per gevolgklasse in % en in aantallen.

Gevolgklasse	%	Aantal aanvragen
Gevolgklasse 0	55%	68.950
Gevolgklasse 1	35%	43.877
Gevolgklasse 2 + 3	10%	12.536
Totaal		**125.363**

4.2.2 *Toe- of afname hoeveelheid ruimtelijke vergunningen*

De hoeveelheid ruimtelijke vergunningaanvragen is onderhevig aan welk scenario een bevoegd gezag wenst na te streven. Ten aanzien van het percentage toe- of afname worden twee vaste percentages gebruikt. Op basis van eigen expertise en ervaringen wordt geconstateerd dat wanneer bevoegde gezagen in scenario B zich meer gaan toespitsen op ruimtelijk vergunning-plichtig maken, er een maximale toename plaats kan vinden van 20%. Op basis van eigen expertise en ervaringen wordt verder geconstateerd dat wanneer in scenario C de knop volledig wordt gedraaid richting algemene regels, er in theorie 100% ruimtelijk vergunningvrij kan worden gemaakt, dit is dus inclusief andere omgevingsplanactiviteiten als welstand, monumenten, beschermd stadsgezicht etc . Hiermee vervallen dus alle ruimtelijke aanvragen.

Tabel 4.6: Toe- of afname ruimtelijke vergunningplicht binnen de drie scenario's

Scenario	Toe- of afname in %	Delta in aantallen	Totaal in aantallen
Scenario A	0%	0	125.363
Scenario B	+ 20%	+25.073	150.436
Scenario C	- 100%	-125.363	0

4.2.3 *Verdeling aanvragen onder initiatiefnemer*

Zoals bij het beschrijven van de tarieven duidelijk is geworden kunnen de initiatiefnemer worden onderverdeeld in burgers en bedrijven. Van belang in verdere berekeningen naar de financiële effecten voor de initiatiefnemers is de onderverdeling in aantal aanvragen vanuit burgers en vanuit bedrijven. In onderstaande tabellen is per gevolgklasse een uitsplitsing gemaakt naar de hoeveel-heid aanvragen per initiatiefnemer. In tabel 4.2 is het aantal aanvragen per gevolgklasse inzichtelijk gemaakt. Tabel 4.4 laat de hoeveelheid aanvragen per initiatiefnemer per gevolgklasse in procenten zien[11]. Tabel 4.5 geeft vervolgens inzicht in de absolute aantallen.

Tabel 4.7: verdeling van aanvragen per gevolgklasse in %.

Type initiatiefnemer	GK-0	GK-1	GK-2 en GK-3
Burgers	47%	50%	0%
Bedrijven	53%	50%	90%
Overheden	0%	0%	10%

Tabel 4.8: Verdeling van aanvragen per gevolgklasse in aantallen

Type initiatiefnemer	GK-0	GK-1	GK-2 en GK-3
Burgers	32.407	21.939	0
Bedrijven	36.544	21.939	11.282
Overheden	0	0	1.254

Over de gehele breedte komt dus ongeveer 42,5% van de aanvragen vanuit de burgers, 56% vanuit bedrijven en 1,5% vanuit overheden. Ten aanzien van de initiatiefnemer is het aannemelijk

[11] Bron: expertise en ervaringen onderzoekers

dat zij voor een deel van de werkzaamheden een bedrijf inhuren. Volgens de Nulmeting (Aan de slag) wordt 61% van de aanvragen gemiddeld uitbesteed aan een vertegenwoordiger (aannemer of architectenbureau). Voor bedrijven gaat het om 85% van de aanvragen en voor burgers om 18%. In de voorgaande paragraaf is vastgesteld welke uurtarieven gemoeid zijn bij aanvragen waarbij burgers of bedrijven een bedrijf inhuren om werkzaamheden te verrichten. Zowel de uurtarieven als de gevallen waarbij wel of niet een bedrijf wordt ingehuurd worden meegenomen in de uiteindelijke berekeningen van de financiële effecten voor de initiatiefnemer in hoofdstuk 6.

4.3 T: Tijdbesteding

4.3.1 Tijdsbesteding per technische vergunningaanvraag

Een belangrijke variabele om de financiële effecten van de Knip inzichtelijk te maken is de tijdsbesteding per technische toets bij het bevoegd gezag of technische aanvraag vanuit de initiatiefnemer. Onderstaande tijdsbestedingen worden gehanteerd.

Tabel 4.9: Uurbesteding technische toets/aanvraag per gevolgklasse in uren.

Actor	GK-0	GK-1	GK-2 en GK-3
Bevoegd gezag			
Bevoegd gezag[12]	6[13]	20	45
Initiatiefnemer			
Burgers[14]	10	90	-
Bedrijven	4	35	82
Overheden	-	-	82

In de uiteindelijke berekeningen van de financiële effecten worden bovenstaande gemiddelde getallen gehanteerd. Echter, zal ook met bandbreedtes worden gewerkt om zo een indicatie te geven in hoeverre de financiële effecten kunnen verschillen. De bandbreedtes die gehanteerd worden zijn -50% van het gemiddelde en + 50% van het gemiddelde.

4.3.2 Tijdsbesteding per ruimtelijk vergunningaanvraag

Naast de technische aanvraag dient ook de tijdsbesteding bij de ruimtelijke toets of aanvraag inzichtelijk te worden gemaakt per bevoegd gezag en initiatiefnemer. Voor verdere berekeningen in het rapport worden onderstaande tijdsbestedingen gehanteerd:

Tabel 4.10: Uurbesteding ruimtelijke toets/aanvraag per gevolgklasse in uren

Actor	GK-0	GK-1	GK-2 en GK-3
Bevoegd gezag			

12 Senze 2020: Impactanalyses Wkb & Senze 2019: Wet kwaliteitsborging voor het bouwen 'De impact voor Bouw-& Woningtoezicht'

13 Dit betreft een gemiddelde uurbesteding waarbij gemeld kan worden dat bepaalde gemeenten die risico-gestuurd werken mogelijk minder tijd besteden aan een technische toets.

14 SIRA (Regeldrukgevolgen Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, 2015) gaat uit van een gemiddelde administratieve last voor de bouwtechnische onderdelen voor bedrijven van € 4.200 en voor burgers van € 1.600. Deze bedragen zijn geïndexeerd naar 2019 en in eenzelfde verhouding geplaatst tegenover de uurbesteding van het bevoegde gezag.

Actor	GK-0	GK-1	GK-2 en GK-3
Bevoegd gezag[15]	8	22	50
Initiatiefnemer			
Burgers[16]	26	71	-
Bedrijven	10	28	63
Overheden	-	-	63

In de uiteindelijke berekeningen van de financiële effecten worden bovenstaande gemiddelde getallen gehanteerd. Echter, zal ook met bandbreedtes worden gewerkt om zo een indicatie te geven in hoeverre de financiële effecten kunnen verschillen. De bandbreedtes die gehanteerd worden zijn -50% van het gemiddelde en + 50% van het gemiddelde.

4.4 Uitgangspunten leges

Leges zijn kosten die overheidsinstanties in rekening kunnen brengen voor een dienst. In dit onderzoek gaat het daarbij om werkzaamheden die verricht worden in het kader van vergunningverlening voor de activiteit bouwen. Kosten die door middel van leges aan initiatiefnemers doorberekend mogen worden zijn de kosten voor de afdeling vergunningverlening, inclusief de onderzoeken die daar gedaan worden en het toezicht in het kader van toezicht op de vergunningvoorschriften tijdens de realisatie van het bouwwerk. Daarnaast mag er een opslag worden toegepast voor de overhead van deze afdeling en mogen (bepaalde) materiële kosten worden doorberekend. Uitgangspunt voor toe te rekenen kosten is het individualiseerbaar belang.

Niet alle kosten die het bevoegd gezag, in dit geval gemeenten, maken mogen aan een initiatiefnemer doorberekend worden in leges. Bijvoorbeeld kosten voor beleid, bezwaar en beroep, planvorming en handhaving mogen niet doorberekend worden in leges. Dit maakt dat sommige financiële effecten gedekt moeten worden uit andere of algemene middelen. Daarmee wordt dit een extra kostenpost voor de gemeente.

Het uitgangspunt bij leges is dat deze niet meer dan 100% kostendekkend mogen zijn. In de praktijk zijn leges soms niet geheel kostendekkend. In onderstaande beschrijving van de (vervallen) legesinkomsten wordt daar geen rekening mee gehouden. In paragraaf 7.4 wordt er wel aandacht besteed aan mogelijke financiële effecten als leges in werkelijkheid een lagere kostendekkendheid hebben.

Tenslotte is er een belangrijke kanttekening bij onderstaande effecten op leges. In praktijk is er bij gemeenten sprake van kruissubsidiëring tussen leges. Bij kruissubsidiering wordt een verwacht overschot bij bijvoorbeeld een complexe aanvraag, gebruikt voor de dekking van een de kosten voor een eenvoudige aanvraag. De hoogte van de leges worden dan zo gemiddeld dat het voor alle gevallen betaalbaar blijft. De mate en wijze van kruissubsidiëring is complex en verschilt per gemeente in Nederland. Om die reden is deze voor de begrijpelijkheid en leesbaarheid uitgegaan van het lineair meebewegen van de legesinkomsten met de betrokkken kosten. De effecten laten vooral het totale effect op leges zien.

15 Senze 2020: Impactanalyses Wkb & Senze 2019: Wet kwaliteitsborging voor het bouwen 'De impact voor Bouw-& Woningtoezicht'

16 SIRA (Regeldrukgevolgen Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, 2015) gaat uit van een gemiddelde administratieve last voor de ruimtelijke onderdelen voor bedrijven van € 3.550 en voor burgers van € 1.325. Deze bedragen zijn geïndexeerd naar 2019 en in eenzelfde verhouding geplaatst tegenover de uurbesteding van het bevoegde gezag.

5 Financiële effecten bevoegd gezag

In dit hoofdstuk worden de financiële effecten van de Knip voor het bevoegde gezag inzichtelijk gemaakt. Dit betreft in totaliteit een zestal effecten welke eerst kwalitatief beschreven worden waarna ze kwantitatief inzichtelijk worden gemaakt. De uitgangspunten bij de kwantificering is in vorig hoofdstuk beschreven. De voltallige financiële effecten zijn in een afsluitende paragraaf weergegeven.

De effecten betreffen:

1. Volgtijdelijk aanvragen;
2. Vervallen technische toetsing voor zeer eenvoudige bouwwerken (Gk 0);
3. Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht;
4. Informatievoorziening vanuit bevoegd gezag;
5. Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking
6. Toe- of afname klachten en handhaving & bezwaar en beroep;
7. Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken landelijk omgevingsplanvrij.

In de bijlagen is in bijlage 1 een lijst opgenomen van effecten welke niet in dit onderzoek zijn meegenomen. Dit komt onder andere, doordat effecten worden veroorzaakt door andere stelselwijzigingen of bijvoorbeeld worden meegenomen in andere deelonderzoeken (zie § 3.4).

5.1 Volgtijdelijk aanvragen

5.1.1 Kwalitatieve beschrijving

In de huidige situatie worden de ruimtelijke en technische aanvraag door de initiatiefnemer gelijktijdig gedaan. In de toekomstige situatie bestaat de mogelijkheid eerst de ruimtelijke aanvraag te doen alvorens de technische aanvraag en vice versa. Voor het bevoegde gezag kan dit een verlichting opleveren van de administratieve last. Dit kan in het geval er eerst een ruimtelijke aanvraag wordt ingediend en deze op ruimtelijke gronden geweigerd wordt. Die aanvraag hoeft dan niet meer bouwtechnisch getoetst te worden.

Bij dit effect is er een samenhang met de Wkb. Dit effect heeft namelijk alleen betrekking op gevolgklassen 2 en 3 (later Gk-2/3). Vanwege het vervallen van de bouwtechnische toetsing in de gevolgklassen 0 en 1 vervalt hier de mogelijkheid tot volgtijdelijk aanvragen.

5.1.2 Kwantificering bestuurlijke baten of lasten

Bij de berekening van de baat die het volgtijdelijk aanvragen op zal leveren is gebruik gemaakt van de volgende vermenigvuldiging: *P * Q * T*

P = uurtarief
Q = Aantal aanvragen GK-2 en GK-3
T = tijdbesteding technische/ ruimtelijke toets

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van het volgtijdelijk aanvragen inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 5.1: Variabelen bij berekening effect volgtijdelijke aanvragen.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen
	Aantal aanvragen in GK-2 en GK-3	10% van totale aanvragen
	Toename aantal vergunningen in scenario B	+20% van totaal aantal aanvragen
T	Technische toets GK-2 en GK-3 bevoegd bezag	Gemiddeld 45 uur (bandbreedte 23 tot 68 uur)
Overige variabelen		
	Totaal weigeringen	Aanname: 3,1% van totaal aantal aanvragen
	Weigering op bouwtechnische eisen	Aanname: 10% van de gevallen
	Weigering op ruimtelijke eisen	Aanname: 90% van de gevallen

Effecten per scenario

Scenario A

Wanneer gehanteerd wordt dat 3.1% van alle aanvragen vallend binnen Gk 2 en 3 geweigerd wordt, brengt dit ons op een totaal van 389 geweigerde aanvragen. Van deze aanvragen wordt aangenomen dat er 90% op ruimtelijke grond worden geweigerd. Gesteld wordt daarom dat 350 aanvragen worden geweigerd op ruimtelijke gronden. Voor die aanvragen hoeft de gemeente in dit scenario geen technische toets meer te verrichten. Met een gemiddelde tijdsbesteding van 45 uur per technische toets, worden 15.750 uren bespaard. Bij een gemiddeld uurtarief van € 72,- betekent dit dat er circa **€ 1.13 mln** wordt bespaard door de gemeente.

Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte van 23 tot 68 uur wanneer het gaat om de tijdsbesteding per technische toets. Dit houdt in dat de besparing tussen de **€ 0.57 mln en € 1.70 mln** zal liggen.

Scenario B

Het aantal vergunningplichten bij scenario B (vergunningplicht) stijgt met 20%. Wanneer in scenario B opnieuw een weigeringspercentage van 3.1% wordt gehanteerd, worden 466 van de 15.044 aanvragen geweigerd. Van deze aanvragen worden er 420 geweigerd op ruimtelijke gronden (90%). In dit scenario bespaart dit de gemeente, bij een ureninzet van 45 uur voor de technische toets, in totaal 18.900 uren. Dit levert een besparing op van circa **€ 1.36 mln** bij een uurtarief van € 72,-.

Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte van 23 en 68 uur wanneer het gaat om de tijdsbesteding per technische toets. Dit houdt in dat de besparing tussen de **€ 0.68 mln en € 2.04 mln** zal liggen.

Scenario C

Geen of verwaarloosbaar effect, omdat bij een scenario met de nadruk op algemene regels en zo weinig mogelijk vergunningen ook volgtijdelijke aanvragen nauwelijks tot nooit meer voor zullen komen.

5.1.3 *Effect op leges*

Het niet hoeven verwerken van vergunningaanvragen zijn vermeden kosten voor de gemeente. Dit betekent dat de kosten ook niet meer in leges vertaald kunnen worden. De leges nemen daardoor met hetzelfde bedrag af als de vermeden kosten.

Kosten scenario A: vervallen leges € 0.57 - € 1.70mln.
Kosten scenario B: vervallen leges € 0.68 - € 2.04mln.
Scenario C: geen effect

5.1.4 *Financieel resultaat*

Tabel 5.2: Financieel resultaat volgtijdelijke aanvragen in mln.

Scenario	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A	€ 0	**€ 1.13*** (€ 0.57 - € 1.70)	**€ -1.13** (€ -0.57 - € -1.70)	€ 0
Scenario B	€ 0	**€ 1.36** (€ 0.68 - € 2.04)	**€ -1.36** (€ -0.68 - € -2.04)	€ 0
Scenario C	N.v.t.			

* Het dikgedrukte getal betreft het gemiddelde financiële effect. Tussen haakjes worden de ondermarges en bovenmarges weergegeven. Dit wordt gedurende het rapport continue op deze wijze toegepast.

5.2 Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken

5.2.1 *Kwalitatieve beschrijving*

In de huidige situatie zijn er bouwactiviteiten waarvoor enkel vanwege redenen van ruimtelijke ordening en welstand een bouwvergunning is vereist. Deze bouwwerken dienen nu nog technisch getoetst te worden. Voor een aantal bouwwerken vervalt met de introductie van de knip de bouwtechnische toets door de gemeente en de bouwtechnische vergunningplicht. Deze verandering betreft de technisch zeer eenvoudige bouwwerken, ofwel de gevolgklasse 0.

Het directe effect van het vervallen van deze bouwtechnische vergunningplicht is dat er voor deze categorie bouwwerken niet langer getoetst hoeft te worden aan bouwtechnische voorschriften en dat de gegevens daartoe ook niet meer hoeven te worden aangeleverd. Het aantal vergunningaanvragen en de hierbij behorende tijdsbesteding zal hierdoor naar verwachting dalen. Dit effect is voor alle scenario's gelijk.

5.2.2 *Kwantificering bestuurlijke baten of lasten*

Bij de berekening van de baat die het vervallen van de bouwtechnische toets/vergunning zeer eenvoudige bouwwerken (Gk-0) op zal leveren is gebruik gemaakt van de volgende vermenigvuldiging: *P * Q * T*

P = uurtarief overheden
Q = totaal aantal aanvragen * aantal aanvragen GK-0
T = tijdbesteding technische toets bevoegd gezag

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van het vervallen van de bouwtechnische toets voor GK-0 inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 5.3: Variabelen bij berekening effect vervallen bouwtechnische toets.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen
	Aantal aanvragen in GK-0	68.950 aanvragen (55% van totaal aantal aanvragen bouwen)
T	Tijdbesteding technische toets GK-0 bevoegd gezag	Gemiddeld 6 uur (bandbreedte 3 tot 9 uur)

Effecten per scenario

Voor het behandelen van 68.950 aanvragen wordt een gemiddelde tijdsreductie van 6 uur per aanvraag gerealiseerd. Bij een gemiddeld uurtarief van € 72,- betekent dit dat er door het vervallen van de bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken gemiddeld **€ 29.79 mln**[17] wordt bespaard.

Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte van 3 – 9 uur wanneer het gaat om de tijdsreductie per aanvraag. Dit houdt in dat de besparing tussen de **€ 14.89 en € 44.68 mln** zal liggen.

5.2.3 Effect op leges

Het niet doen van de technische toets is een besparing van bestuurlijke lasten voor de gemeente. Dit betekent dat de kosten die de gemeente daarvoor maakt ook niet meer in leges vertaald kunnen worden. De leges nemen daardoor met hetzelfde bedrag af als de besparing en worden in dat licht kosten voor het bevoegd gezag.

Kosten scenario A, B & C: vervallen leges € 14.89 en € 44.68 mln.

5.2.4 Financieel resultaat

Tabel 5.4: Financieel resultaat bouwtechnische toets in mln.

Scenario	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A, B & C	€ 0	**€ 29.79** (€ 14.89 - € 44.68)	**€ -29.79** (€ -44.68 - € -14.89)	€ 0

5.3 Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht

5.3.1 Kwalitatieve beschrijving

Met de introductie van de Knip krijgen gemeenten de ruimte om in het omgevingsplan aan te geven voor welk type bouwwerken in een specifiek gebied zij een ruimtelijke vergunningplicht nodig

17 Uitgangspunt bij dit winstoogmerk is dat de regels door gemeenten op dit gebied worden nageleefd en dat iedere aanvraag getoetst wordt conform de eisen (risicogestuurd). In de praktijk is dit niet altijd even realistisch.

achten. Dit kan betekenen dat gemeenten kunnen besluiten meer algemene regels toe te passen of juist besluiten voor bepaalde bouwwerken een vergunningplicht in te stellen.

In het omgevingsplan dienen gemeenten de kaders te omschrijven van de ruimtelijke eisen waaraan de bouwwerken dienen te voldoen, zowel bij vergunningplichtige als vergunningvrije bouwwerken. Met het invullen van de beleidsruimte wordt verwacht dat de bestuurlijke last in het kader van vergunningverlening daalt bij nadruk op algemene regels en dat nadruk op vergunningplicht mogelijk juist leidt tot meer bestuurlijke lasten.

5.3.2 Kwantificering bestuurlijke baten of lasten

Bij de berekening van de kosten en baten die de toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht op zal leveren is gebruik gemaakt van de volgende vermenigvuldiging:
*P * Q * T*

P = uurtarief overheden
Q = totaal aantal aanvragen * aantal aanvragen GK-0
T = tijdbesteding technische toets bevoegd gezag

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van de toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 5.5: Variabelen bij berekening effect toe- of afname ruimtelijke vergunningplicht.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen
	Toename aantal aanvragen bij scenario B	25.073 aanvragen (20% van totaal aantal aanvragen)
	Aantal vervallen aanvragen bij scenario C	125.363 aanvragen (100%)[18]
T	Gemiddelde tijdsbesteding ruimtelijke toetsing gevolgklasse 0	Gemiddeld 8 uur (bandbreedte 4 – 12 uur)
	Gemiddelde tijdsbesteding per aanvraag	Gemiddeld 17 uur (gewogen verdeling tussen gevolgklassen[19]) (bandbreedte 9 – 25 uur)

Effecten per scenario

Scenario B

Het behandelen van 25.073 extra aanvragen, met een gemiddelde tijdsbesteding van 8 uur per aanvraag en een gemiddeld uurtarief van €72,-, houdt in dat er door de toename van bestuurlijke lasten gemiddeld circa € 14.44 mln. extra moet worden besteed.

Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte van 4-12 uur wanneer het gaat om de tijdsbesteding per aanvraag. Dit houdt in dat de extra besteding tussen de **€ 7.22 en € 21.66 mln.** zal liggen.

18 Belangrijke kanttekening hierbij is dat dat dit een theoretisch maximum is en dat een realistisch maximum haalbaar percentage veel lager ligt.
19 Gevolgklasse 0 – circa 55%, Gevolgklasse 1 – circa 35%, Gevolgklasse 2 en 3 – circa 10%.

Scenario C

Door het vervallen van 125.363 aanvragen, met een gemiddelde tijdsbesteding van 17,1 uur per aanvraag, worden 2.143.707 uren bespaard. Bij een gemiddeld uurtarief van € 72,- betekent dit dat er bij een maximum aantal algemene regels gemiddeld circa € 154.35 mln. wordt bespaard.
Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte van 8,6 – 25,7 uur wanneer het gaat om de tijdsbesteding per aanvraag. Dit houdt in dat de besparing tussen de **€ 77.17 en € 231.52 mln**. zal liggen.

5.3.3 *Effect op leges*

Het niet doen van de ruimtelijke toets is een besparing van bestuurlijke lasten voor de gemeente. Dit betekent dat de kosten ook niet meer in leges vertaald kunnen worden. De leges nemen daardoor met hetzelfde bedrag af als de besparing.

Kosten scenario A: geen effect
Baten scenario B: te heffen leges € 7.22 - € 21.66 mln.
Kosten scenario C: vervallen leges € 77.17 en € 231.52 mln.

5.3.4 *Financieel resultaat*

Tabel 5.6: Financieel resultaat toe- of afname ruimtelijke vergunningplicht in mln.

Scenario	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A	Geen effect			
Scenario B	**€ 14.44** (€ 7.22 - € 21.66)	€ 0	**€ 14.44** (€ 7.22 - € 21.66)	€ 0
Scenario C	€ 0	**€ 154.35** (€ 77.17 - € 231.52)	**€ -154.35** (€ -231.52 - € -77.17)	€ 0

5.4 Verandering informatievoorziening vanuit bevoegd gezag

5.4.1 *Kwalitatieve beschrijving*

Door wijzigingen in het proces (de introductie van de knip) en het gebruik van de beleidsruimte (bijv. van vergunningplicht naar algemene regel) kan er minder of meer inzet nodig zijn voor het behandelen van informatieverzoeken.

Burgers verdiepen zich doorgaans pas in regels op het moment dat het voor hen nodig is. Het veranderen van proces en regels levert daardoor niet per definitie meer vragen op. Een belangrijke vraag hierbij is of het vergunningstraject makkelijker of moeilijker wordt voor de initiatiefnemer. Hoe complexer, hoe meer vragen er te verwachten zijn.

De duidelijkheid over proces en inhoud is van meerdere factoren afhankelijk. Hoe helder het omgevingsplan van de gemeente is speelt daar een belangrijke rol in. Daarnaast is de duidelijkheid rondom het proces het digitale systeem (DSO-LV) een belangrijke factor. Indien het DSO-LV en de daarin opgenomen tools goed werken, kan het eenvoudiger worden voor initiatiefnemers om de juiste informatie te verkrijgen voor hun vergunningaanvraag.

Bij scenario A wordt verwacht dat het effect nihil is, omdat er geen gebruik wordt gemaakt van de beleidsruimte en er relatief weinig veranderd aan de inhoud van de regelgeving. In scenario B wordt er meer vergunningplicht ingesteld, wat kan leiden tot extra vragen. Bij scenario C wordt verwacht dat de informatievoorziening die voorheen met name over de vergunningaanvragen ging, nu zal veranderen naar informatievragen over de algemene regels en of iets daadwerkelijk

vergunningvrij is. Voor alle scenario's wordt verwacht dat er eenmalig wel informatie zal worden gevraagd ten aanzien van het nieuwe proces door de invoering van de knip.

5.4.2 Kwantificering bestuurlijke baten of lasten

Bij de berekening van de bestuurlijke baten of lasten die de veranderingen met betrekking tot informatievoorziening genereren is gebruik gemaakt van de volgende vermenigvuldiging: *P * Q * T*

P = uurtarief
Q = Aantal aanvragen
T = tijdbesteding informatievoorziening

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van informatievoorziening inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 5.7: Variabelen bij berekening effect verandering informatievoorziening.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen
	Aantal aanvragen vergezeld met afwijkvergunning huidig	53.655
	Overige aanvragen	71.708
	% van overige aanvragen waarbij informatie verzocht wordt of activiteit vergunningvrij is	20% / 14.342
	Toename aantal vergunningen in scenario B	+20% van totaal aantal aanvragen / 25.073
	aantal aanvragen waarbij informatie verzocht wordt of activiteit vergunningvrij is bij extra vergunningplichten scenario B	20% / 5015
T	Tijdsbesteding informatievoorziening huidig in verhouding tot één vergunning	Gemiddeld 1 uur (bandbreedte van 0,5 tot 1,5 uur)
	Tijdbesteding informatievoorziening toekomst in scenario C (snelle vraag of zaken vergunningvrij zijn)	Gemiddeld 0,15 uur (bandbreedte van 0,1 tot 0,2 uur)
Overige variabelen		
	Afwijkvergunningen	42,8% van huidige vergunningen

Financiële effecten per scenario

Voor alle scenario's geldt dat door de knip het proces verandert. Het moeten doen van twee aanvragen in plaats van één en de mogelijkheid om volgtijdelijke aan te vragen kunnen tot vragen over het veranderd proces leiden. Dit effect is naar verwachting klein bij een goed werkend DSO-LV, omdat de procesgang dan vanzelf helder wordt.

Scenario A

Geen of verwaarloosbaar effect

Scenario B

In scenario B komen er extra vergunningplichten bij, maximaal 20%. Deze extra vergunningplichten zorgen naar verwachting voor extra vragen vanuit initiatiefnemers. Over het aantal informatie-verzoeken per gemeente en de tijdsbesteding per informatieverzoek is weinig documentatie. Het

totaal aantal uren voor het behandelen van informatieverzoeken en het totaal aantal vergunningen zijn wel bekend voor enkele gemeenten. Op basis van documentatie van twee gemeenten en eigen expertise en ervaringen wordt een kengetal van 0,5 tot 1,5 uur[20] per vergunning gehanteerd. Dit kengetal geeft het aantal uren informatievoorziening in verhouding tot het aantal vergunningen weer. Het betreft hier dus niet de tijdsbesteding per informatieverzoek, maar de tijdsbesteding aan informatieverzoeken uitgedrukt per vergunning voor een gemeente.

Deze verandering zou, gelet op de kengetallen en aannames, leiden tot extra kosten voor de gemeente tussen de **€ 0.90 en € 2.70 mln.** Op basis van een gemiddelde zou dit € 1.8 mln. aan extra kosten betekenen. Deze kosten kunnen verhaald worden via leges, omdat het werkzaamheden in het kader van de vergunningverlening zijn.

Daartegenover staat dat volgens de interviews met gemeenten en eigen expertise/ ervaring, er naar verwachting nog vragen zullen binnenkomen van initiatiefnemers die twijfelen of hun bouwwerk daadwerkelijk vergunningvrij is. Juist omdat burgers onzekerheid ervaren of iets daadwerkelijk vergunningvrij is. De verwachting is dat ongeveer 20% van de initiatiefnemers bij vergunningvrije activiteiten toch nog een check bij de gemeente zal doen. Met het toenemen van vergunningplichtige activiteiten, wordt verwacht dat deze vragen afnemen. In dit scenario neemt het aantal vergunningplichten toe met 20%, wat 14.342 aanvragen betreft.

Geschat werd dat bij 20% van de initiatieven die vergunningvrij zijn nog een ‘check’ wordt gedaan, wat in dit scenario komt te vervallen omdat het een vergunningplicht wordt. Dat komt neer op de afhandeling van 5015 vragen. De tijdsbesteding voor deze meer eenvoudige vragen zal naar verwachting wel lager zijn. De aanname is dat dit 0,075 tot 0,225 uur per aanvraag zal bedragen. Dit komt neer op een vermindering van kosten naar verwachting tussen de € 27.081 en € 81.243 (gemiddeld € 54.162.). Deze kosten kunnen niet in leges worden verrekend, omdat de activiteiten niet plaatsvinden in het kader van vergunningverlening.

Scenario C

Als gemeenten alle vergunningplichten zouden omzetten in algemene regels (Scenario C), vervallen daarmee de informatieverzoeken. Dit betekent in eerste instantie dat de informatie-verzoeken voor die vergunningen vervallen. Toch blijven er ook informatieverzoeken bestaan, namelijk vragen of een bouwwerk wel voldoet aan de algemene regels. Op basis van een nulmeting[21]wordt ervan uitgegaan dat 42,8% van de huidige vergunningen vergezeld gaat met een afwijkvergunning. Voor die activiteiten waarbij er in de huidige situatie een afwijking van de regels is zal dit in de toekomst naar verwachting zo blijven. De aanvrager zal daardoor nog steeds twijfels hebben of zijn bouwwerk afwijkt van de algemene regels en of hier een afwijkvergunning voor nodig is.

Derhalve wordt voor 42,8% van de aanvragen ervan uit gegaan dat er informatievoorziening nodig blijft. Voor de overige 57,2% van de aanvragen vervalt de informatievoorziening t.a.v. de vergunningen. Dit betekent vermeden kosten tussen **€ 2.58 – € 7.74 mln.** (gemiddeld € 5.16 mln.). Deze kosten kunnen verhaald worden via leges, omdat het werkzaamheden in het kader van de vergunningverlening zijn.

---

20 Kengetal is bepaald op basis van het document ‘Bouwtoezicht Op Maat’ gemeente Den Haag 2012 (2.860 uren informatievoorziening bouwen t.o.v. 2.500 vergunningen) en het VTH verslag 2019 gemeente Etten-Leur (250 uur bouwinformatie t.o.v. 249 vergunningen). Het betreft de bouwinformatieverzoeken die door de VTH medewerkers behandeld worden. Dit is exclusief de tijdsbesteding van een gemeentelijke klantcontactcentrum die inkomende vragen toegeleid.

21 ADS 2020: Nulmeting en schattingen aantallen omgevingsvergunningaanvragen en meldingen 2016-2019

Zoals bij scenario B is aangegeven, zullen naar verwachting nog vragen binnenkomen van initiatiefnemers die twijfelen of hun bouwwerk daadwerkelijk vergunningvrij is. De verwachting in dit scenario is dat voor de overige vergunningaanvragen, de 57,2%, ongeveer 20% van de initiatiefnemers toch nog een check bij de gemeente zal doen. De aanname is dat dit 0,075 tot 0,225 uur per aanvraag zal bedragen. De hieraan verbonden kosten voor het bevoegd gezag zullen naar verwachting tussen de **€ 0.08 - € 0.23 mln.** liggen (gemiddeld € 0.15 mln.). Deze kosten kunnen niet in leges worden verrekend, omdat de activiteiten niet plaatsvinden in het kader van vergunningverlening.

Kanttekening bij deze kostenpost voor gemeenten is dat met de komst van een goed werkend DSO de duidelijkheid voor initiatiefnemers mogelijk meer toeneemt en daarmee onzekerheid of zaken daadwerkelijk vergunningvrij zijn afneemt. De geschatte 20% vragen van initiatiefnemers of de activiteit daadwerkelijk vergunningvrij is kan dan lager worden gedurende de tijd, waardoor deze kostenpost verder afneemt.

5.4.3 Effect op leges

De extra vergunningsplichten in scenario B zorgen voor extra informatieverzoeken. Deze informatievoorziening hangt samen met vergunningsplicht en de kosten hiervoor mogen daardoor doorberekend worden in leges.

In scenario C worden vergunningen vervangen door algemene regels. Ten eerste vervallen er vergunningen en daarmee de activiteiten in het kader van informatievoorziening. Voor die vervallen vergunning en de bijbehorende informatievoorziening uren kunnen geen leges meer doorberekend worden.

Voor de eventuele kosten die gemaakt worden voor het beantwoorden van vragen van initiatiefnemers of iets daadwerkelijk vergunningvrij is kunnen geen leges verrekend worden.

Scenario A: geen effect
Scenario B: te heffen leges € 0.90 - € 2.70 mln.
Scenario C: vervallen leges € 2.58 - € 7.74 mln.

5.4.4 Financieel resultaat

Tabel 5.8: Financieel resultaat verandering informatievoorziening in mln.

Scenario	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A	Geen effect			
Scenario B	**€ 1.81** (€ 0.90 - € 2.70)	€ 0	**€ 1.81** (€ 0.90 - € 2.70)	€ 0
Scenario C	**€ 0.15** (€ 0.08 - € 0.23)	**€ 5.16** (€ 2.58 - € 7.74)	**€ -5.16** (€ -7.74 - € -2.58)	**€ -0.15** (€ -0.23 - € -0.08)

5.5 Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking

5.5.1 Kwalitatieve beschrijving

Vergunningsaanvragen leveren informatie op die gebruikt wordt om de BAG te actualiseren, maar ook voor de jaarlijkse WOZ-beschikkingen. Verwacht wordt dat met de introductie van gevolgklasse 0 (en het vervallen van de bouwtechnische vergunningplicht), in combinatie met de beleidsruimte waarin de nadruk ligt op algemene regels, deze informatie niet of in mindere mate bij de gemeente

binnenkomt. Deze informatie zal op andere wijze verkregen moeten worden, wat kan leiden tot extra inzet van het bevoegd gezag en daarmee bestuurlijke lasten. Op dit moment is het nog onduidelijk of bij de melding vanuit de private kwaliteitsborger alle benodigde gegevens geleverd worden die nodig zijn voor de BAG en WOZ. Voor dit onderzoek wordt aangenomen dat er voldoende informatie vanuit de kwaliteitsborger aangeleverd zal worden, maar om dit zeker te stellen is vervolgonderzoek nodig. Deze informatie zal op andere wijze verkregen moeten worden, wat kan leiden tot extra inzet van het bevoegd gezag en daarmee bestuurlijke lasten.

Dit effect heeft voornamelijk betrekking op aanvragen behorende in de gevolgklasse 0 (de zeer eenvoudige bouwwerken), waarvoor er geen meldingsplicht is. Wanneer er weinig verandert aan de (ruimtelijke) vergunningplichten of er focus op de (ruimtelijke) vergunningplicht is, scenario A en B, zal de impact naar verwachting nihil zijn. Bij scenario C is er meer vergunningsvrij. Indien daarvoor geen meldingsplicht in de plaats komt, zal er meer informatie ontbreken.

5.5.2 Kwantificering bestuurlijke baten of lasten

Bij de berekening van de effecten is gebruik gemaakt van de volgende vermenigvuldiging: *P * Q * T*

P = uurtarief overheden
Q = totaal aantal aanvragen * aantal aanvragen GK-0
T = tijdbesteding technische toets bevoegd gezag

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van het vervallen van de bouwtechnische toets voor GK-0 inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 5.9: Variabelen bij berekening effect ontbreken informatie voor BAG en WOZ-beschikking.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen
	Aantal aanvragen in GK-0	68.950
	Aantal aanvragen in GK-0 die relevant zijn voor gegevens BAG en/of WOZ	75% / 51.713
T	Tijdbesteding op alternatieve wijze verkrijgen gegevens voor BAG en/of WOZ	Gemiddeld 0,75 uur (bandbreedte van 0,4 tot 1,1 uur)

Financiële effecten per scenario

Scenario A & B

Geen verandering

Scenario C

In scenario C worden alle vergunningplichten vervangen door algemene regels. Daarmee vervallen vergunningaanvragen waar in de huidige praktijk informatie uit wordt verkregen. In gevolgklasse 1, gevolgklasse 2 en gevolgklasse 3 worden er nog wel gegevens verkregen via de bouwtechnische vergunning of via de kwaliteitsborger. Voor gevolgklasse 0 is dit niet geval, omdat de bouwtechnische vergunning vervalt. Binnen gevolgklasse 0 zijn echter niet alle veranderingen relevant voor de BAG- en/of WOZ-registraties. Zo is het plaatsen van een satellietantenne niet

relevant voor de registraties ten behoeve van de BAG en WOZ. Op basis van cijfers over het type vergunningen[22] is geanalyseerd welke vergunningen gegevens opleveren die voornamelijk gaan over bouwoppervlakten en gebruik. Deze type vergunningen worden als relevant geacht voor de BAG en WOZ.

Een van de veel- of meest gebruikte manieren om de veranderingen, al dan niet geautomatiseerd, in kaart te brengen is mutatiesignalering op basis van beeldmateriaal. Gemeenten hebben hier al ervaring mee, omdat er nu al vergunningvrij bouwen bestaat. Er zijn veel ontwikkelingen op dit gebied om de mutatiesignalering, en de daaropvolgende registratie en koppeling met databestanden, zoveel mogelijk geautomatiseerd te laten verlopen. Het is echter nog onderwerp van discussie of alles geautomatiseerd kan worden uitgevoerd. Zo kan het nodig blijven om na een mutatiesignaal toch verder onderzoek te doen om dit signaal te kunnen interpreteren. Bijvoorbeeld zaken als gebruik zijn doorgaans moeilijk af te leiden uit luchtfoto's of straatbeelden.

In de praktijk kan er nog steeds interpretatie, bureauonderzoek of veldverkenning nodig zijn door de medewerkers van de gemeente. Daarnaast verschilt het per gemeente hoever zij zijn met deze automatisering en in welke mate zij nog handmatig activiteiten verrichten rondom BAG registraties en WOZ. Op basis van de interviews met gemeenten en eigen expertise, en rekening houdend met de toenemende geautomatiseerde alternatieven, wordt aangenomen dat de tijdsbesteding per aanvraag gemiddeld 0,375 tot 1,125 uur zal zijn. Dit is een gemiddelde voor alle aanvragen.

Voor sommige mutatiesignalen zal er geen extra onderzoek nodig zijn en voor andere signalen is er mogelijk iets meer onderzoek nodig, bijvoorbeeld 2 uur om ter plekke te gaan kijken. Extra tijd voor registratie wordt hierin niet meegenomen, omdat registratie in de huidige werkwijze ook al inzet kost. De kosten die daarmee gemoeid zijn voor gemeenten zal naar verwachting tussen de **€ 1.40 – € 4.19 mln.** liggen. De gemiddelde bestuurlijke lasten komen daarmee uit op € 2.79 mln.

5.5.3 Effect op leges

Dit effect heeft geen consequenties voor de leges. Voor deze werkzaamheden worden geen leges doorberekend.

5.5.4 Financieel resultaat

Tabel 5.10: Financieel resultaat ontbreken informatie voor BAG en WOZ-beschikking in mln.

Scenario	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A & B	Geen effect			
Scenario C	**€ 2.79** (€ 1.40 – € 4.19)	€ 0	€ 0	**€ -2.79** (€ -4.19 – € -1.40)

5.6 Toe- of afname van klachten, handhaving, bezwaar en beroep

5.6.1 Kwalitatieve beschrijving

De introductie van de knip heeft direct effecten op de klachten en handhavingsverzoeken en het bezwaar en beroep. Afhankelijk van het gekozen scenario wordt er van klachten, bezwaar en

[22] ADS 2020: Nulmeting en schattingen aantallen omgevingsvergunningaanvragen en meldingen 2016-2019

beroep een toe- of afname verwacht. Nadruk op vergunningplicht leidt mogelijk tot meer bezwaar en beroep. Wanneer de nadruk wordt gelegd op algemene regels leidt dit daarentegen mogelijk tot meer klachten en handhavingsverzoeken, maar een afname van bezwaar en beroep. Bij de nadruk op algemene regels en het vervallen van een vergunningplicht zijn er minder gronden voor bezwaar en beroep.

5.6.2 *Kwantificering bestuurlijke baten of lasten*

Bij de berekening van de kosten en baten die verbonden zijn aan de toe- of afname van klachten, handhaving, bezwaar en beroep wordt de volgende berekening gehanteerd: *P * Q * T*

P = uurtarief overheden
Q = Aantal bezwaar/ aantal beroep /stijging/daling handhavingsverzoeken
T = Tijdbesteding bewaar/ tijdbesteding beroep / tijdsbesteding handhavingsverzoeken

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van de een toe- of afname van bezwaar en beroep inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 5.11: Variabelen bij berekening toe- of afname van bezwaar en beroep.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen
	Toename aantal aanvragen in scenario B	+20% van totaal aantal
	Afname aantal aanvragen in scenario C	-100% van totaal aantal
	Aantal maal bezwaar	11,8% van totaal
	Aantal maal beroep	10% van totaal bezwaar
T	Tijdbesteding per bezwaar	Gemiddeld 32 uur (bandbreedte van 16 tot 48 uur)
	Tijdbesteding per beroep	Gemiddeld 24 uur (bandbreedte van 12 tot 36 uur)
	Tijdsbesteding handhavingsverzoeken totaal in NL	Gemiddeld 374.212 uur (bandbreedte van 187.106 tot 561.318 uur)

Financiële effecten per scenario

Scenario A

Geen verandering

Scenario B

Bij scenario B wordt er een toename van bezwaar en beroep verwacht door de toename van het aantal vergunningen (en daarmee gronden voor bezwaar). Op basis van onderzoek van ADS (2020)[23] wordt geconstateerd dat het huidige aantal bezwaren ca. 11,8% betreft, dit brengt ons op een totaal aantal bezwaren van 14.793. Op basis van de interviews en eigen expertise en ervaringen wordt verder geconstateerd dat er bij 10% van het aantal bezwaren beroep wordt aangetekend. Dit brengt ons op een totaal van 1.479 beroepsprocedures. In de nieuwe situatie wordt verwacht dat het aantal vergunningplichten stijgt met 20%.

Dit zou betekenen dat er 17.752 bezwaren en 1.775 beroepsprocedures binnenkomen. Dit is een toename van 2.959 bezwaarprocedures en 296 beroepsprocedures. Uit de interviews met gemeenten en eigen expertise en ervaringen blijkt dat er gemiddeld 32 uur aan bezwaar wordt

[23] ADS 2020: Nulmeting en schattingen aantallen omgevingsvergunningaanvragen en meldingen 2016-2019.

besteed en 24 uur aan beroep. Daarmee komen de toegenomen kosten voor bezwaar uit op € 6.82 mln. en voor beroep op € 0.51 mln. De totale kostenpost is hiermee € 7.33 mln.

Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte van 16 - 48 uur wanneer het gaat om de tijdsbesteding per bezwaar en 12 – 36 waar het gaat om de tijdsbesteding per beroep. Dit houdt in dat de extra besteding voor bezwaar tussen de € 3.41 - € 10.22 mln. zal liggen en voor beroep tussen de € 0.26 – € 0.77 mln. De totale kostenpost komt hiermee uit tussen de € 3.66 en € 10.99 mln.

Indien ervan wordt uitgegaan dat bezwaren en klachten/handhavingsverzoeken communicerende vaten zijn, dan kan beargumenteerd worden dat het aantal handhavingsverzoeken daalt gelijk aan het toenemen van het aantal bezwaar, omdat in die gevallen bezwaar open staat. Dat zou betekenen dat het totaal aantal uren met 20% afneemt. In de huidige situatie worden in Nederland naar schatting 374.212 uren besteed aan klachten en handhavingsverzoeken[24]. In dit geval worden 74.842 uren bespaard, wat neerkomt op een bedrag van **€ 5.39 mln**. binnen een bandbreedte van **€ 2.69 en € 8.08 mln.**

Noot hierbij is dat in de interviews gemeenten aangaven geen daling van het aantal klachten en handhavingsverzoeken te verwachten in dit scenario. Het is dan ook niet zeker of dit effect optreedt.

Scenario C

Uit interviews is gebleken dat gemeenten de verwachting hebben dat het aantal klachten en handhavingsverzoeken in scenario C met circa 35% zal toenemen. Dit is een toename van 130.974 uren en daarmee een kostenpost van € 9.43 mln., bij een uurtarief van € 72,-. Wanneer wordt uitgegaan van bezwaar en handhavingsverzoeken als communicerende vaten, zou dit toenemen met 11,8% en uitkomen op een postenkost van **€ 6.30 mln**. Hier wordt dan ook uitgegaan van een bandbreedte van € 3.18 tot € 9.43 mln. aan extra kosten voor het afhandelen van klachten/handhavingsverzoeken.

Daartegenover is de verwachting dat het aantal bezwaar en beroepsprocedures zal afnemen, omdat in dit scenario bepaalde gronden voor bezwaar en beroep vervallen. Echter, niet alle bezwaar- en beroepsprocedures zullen naar verwachting vervallen door de invoering van algemene regels. Er blijft bezwaar en beroep mogelijk op:

- Een beslissing op een handhavingsverzoek waar de indiener het mee oneens is.
- De bouwtechnische vergunning voor gevolgklasse 2 en 3.
- Een vergunning voor een omgevingsplanactiviteit die afwijkt van het omgevingsplan.

Op basis van eigen expertise, en rekening houdend met bovengenoemde vergunningen waarop de mogelijkheid voor bezwaar en beroep blijft bestaan, wordt de afname van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures op 42,5% geschat. Uitgaande van 14.793 bezwaarprocedures en 1.479 beroepsprocedures (zie berekening onder scenario B van dit effect) betekent dit een afname van 6.287 bezwaarprocedures en 629 beroepsprocedures. Het aantal uren dat hiermee bespaard wordt zijn gemiddeld 201.184 uren voor bezwaar en 15.096 uren voor beroep (zie toelichting over het aantal uren bij scenario B). Dit alles levert een besparing op van gemiddeld **€ 15.57 mln.**

[24] Uit de interviews met gemeenten is gebleken dat zij circa 1 FTE inzetten om klachten en handhavingsverzoeken te behandelen. Uit de handleiding overheidstarieven 2019 blijkt dat één FTE volgens de berekening 1.419 productieve uren per jaar maakt. Gelet op het aantal inwoners van de gemeenten wordt een tijdsbesteding van 2.158 per 100.000 inwoners voorzien. Nederland heeft 17.440.679 inwoners (augustus 2020, CBS). Dat zijn 374.212 uren omgerekend voor heel Nederland die in de huidige situatie naar verwachting aan klachten en handhaving worden besteed.

Er wordt een bandbreedte aangehouden betreffende de uren voor bezwaar en beroep (zie de tabel), waarmee de totale besparing uitkomt op **€ 7.79 tot € 23.36 mln**.

5.6.3 *Effect op leges*

In scenario B en C worden er extra kosten gemaakt voor bezwaar en beroep en voor klachten en meldingen. Deze kosten kunnen niet in leges doorberekend worden en hebben daardoor geen effect op de leges.

Scenario A, B & C: geen effect

5.6.4 *Financieel resultaat*

Tabel 5.12: Financieel resultaat bij berekening toe- of afname van bezwaar en beroep in mln.

Scenario	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A	Geen effect			
Scenario B	**€ 7.33** (€ 3.66 - € 10.99)	**€ 5.39** (€ 2.69 - € 8.08)	-	**€ -1.94** (€ -8.30 - € 4.42)
Scenario C	**€ 6.30** (€ 3.18 - € 9.43)	**€ 15.57** (€ 7.79 - € 23.36)	-	**€ 9.27** (€ -1.64 - € 20.18)

5.7 Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken landelijk omgevingsplanvrij

5.7.1 *Kwalitatieve beschrijving*

Inpandige verbouwingen waarbij geen sprake is van een uitbreiding van het bouwvolume worden landelijk omgevingsplanvrij, ofwel vergunningsvrij (zie ook de figuur op pag. 8). Voor het bevoegde gezag kan dit een verlichting opleveren van de administratieve last. Echter de verwachting is dat het effect hiervan beperkt is, omdat afgevraagd wordt in hoeverre hier in de huidige situatie daadwerkelijk een vergunning voor wordt aangevraagd en vervolgens ruimtelijk getoetst wordt. Aangezien het uitgangspunt in dit onderzoek 100% naleving is, wordt het effect hieronder wel gekwantificeerd.

5.7.2 *Kwantificering bestuurlijke baten of lasten*

Bij de berekening van de baat die bij het omgevingsplanvrij worden van inpandige gebouwen mogelijk kan voordoen, is gebruik gemaakt van de volgende vermenigvuldiging: *P * Q * T*

P = uurtarief
Q = Aantal aanvragen inpandige verbouwingen
T = tijdbesteding ruimtelijke toets

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van het volgtijdelijk aanvragen inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd. Noot hierbij is dat het aantal aanvragen of projecten inpandige verbouwingen niet uit bestaande brondocumenten blijkt. Om

deze reden is een inschatting gemaakt op basis van de interviews. Eén van de geïnterviewde gemeenten heeft een schatting gegeven van de hoeveelheid aanvragen die dit effect per jaar betreft. Het gaat dan om circa 50 aanvragen per 100.000 inwoners. Nederland heeft 17.440.679 inwoners (augustus 2020, CBS). Dat zijn 8.720 aanvragen omgerekend voor heel Nederland.

Tabel 5.13: Variabelen bij berekening niet zichtbare ingrepen/ inpandige bouwwerken.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Aantal aanvragen	8.720 aanvragen
T	Ruimtelijke toets	Gemiddeld 8 uur (bandbreedte van 4 tot 12 uur)

Effecten per scenario

Dit effect is van toepassing in alle scenario's en zou gemeenten in theorie een besparing van **€ 5.02 mln**. aan bestuurlijke lasten opleveren. Er wordt een bandbreedte aangehouden betreffende de uren (zie de tabel), waarmee de totale besparing uitkomt op **€ 2.51 tot € 7.53 mln**.

5.7.3 *Effect op leges*

Het niet doen van de ruimtelijke toets is een besparing van bestuurlijke lasten voor de gemeente. Dit betekent dat de kosten die de gemeente daarvoor maakt ook niet meer in leges vertaald kunnen worden. Aangenomen wordt dat de leges daardoor afnemen met hetzelfde bedrag als de besparing en worden in dat licht kosten voor het bevoegd gezag.

Kosten scenario A, B & C: vervallen leges € 2.51 tot € 7.53 mln.

5.7.4 *Financieel resultaat*

Tabel 5.14: Financieel resultaat bij niet zichtbare ingrepen/ inpandige bouwwerken in mln.

Scenario	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A, B & C	€ 0	**€ 5.02** (€ 2.51 - € 7.53)	**€ -5.02** (€ -7.53 - € -2.51)	€ 0

De kanttekening bij deze theoretische besparing is dat deze uitgaat van de cijfers van een gemeente die aangeeft dat zij als werkwijze hanteren dat een aanvraag omgevingsvergunning bouwen altijd ruimtelijk wordt getoetst. Ook wanneer dit een inpandige verbouwing betreft zonder gebruikswijziging en er dus in feite geen ruimtelijke component in de aanvraag zit. In de praktijk blijkt dat gemeenten hier vaker pragmatisch mee omgaan en er daardoor fors minder tijd aan wordt besteed dan in dit rekenvoorbeeld. Het is derhalve wel een theoretische baat, indien wordt uitgegaan van 100% naleving door gemeenten. Echter, in de praktijk kan deze besparing hoogstwaarschijnlijk niet worden gerealiseerd omdat gemeenten die tijd in werkelijkheid niet aan deze werkzaamheden besteden.

5.8 Balans/ totaaloverzicht per scenario

Scenario A

In Scenario A verandert er financieel gezien relatief weinig, op het vervallen van de bouwtechnische toets en een klein effect voor het volgtijdelijk aanvragen. De reden hiervoor is dat scenario A in grote mate lijkt op het continueren van de huidige situatie bij gemeenten. Daarnaast vervallen gelijk aan de vermeden kosten ook de bijbehorende legesmogelijkheden.

Tabel 5.15: Totale financiële effecten scenario A in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	€ 0	**€ 1.13** (€ 0.57 - € 1.70)	**€ -1.13** (€ -1,70 - € -0,57)	€ 0
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 29.79** (€ 14.89 - € 44.68)	**€ -29.79** (€ -44.68 - € -14.89)	€ 0
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	Geen effect			
Verandering informatievoorziening vanuit bevoegd gezag				
Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking				
Toe- of afname van klachten, handhaving, bezwaar en beroep				
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 5.02** (€ 2.51 - € 7.53)	**€ -5.02** (€ -7.53 - € -2.51)	€ 0
Totaal	**€ 0**	**€ 35.94** (€ 17.97 - € 53.91)	**€ -35.94** € -53.91 - € -17.97)	**€ 0**

Scenario B

In scenario B is er, net zoals in scenario A en C, een baat voor het vervallen van de bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken. Dat effect komt in alle scenario's voor en staat los van beleidskeuzen. Als we alleen kijken naar het effect van de beleidskeuzen, wordt duidelijk dat scenario B voornamelijk extra kostenposten met zich meebrengt voor het bevoegd gezag. Er worden namelijk extra vergunningsplichten ingesteld waar werkzaamheden uit volgen moeten worden, die niet doorberekend kunnen worden in leges (bezwaar en beroep).

Tabel 5.16: Totale financiële effecten scenario B in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	€ 0	**€ 1.36** (€ 0.68 - € 2.04)	**€ -1.36** (€ -0.68 - € -2.04)	€ 0
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 29.79** (€ 14.89 - € 44.68)	**€ -29.79** (€ -44.68 - € -14.89)	€ 0
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	**€ 14.44** (€ 7.22 - € 21.66)	€ 0	**€ 14.44** (€ 7.22 - € 21.66)	€ 0

Verandering informatievoorziening vanuit bevoegd gezag	**€ 1.81** (€ 0.90 - € 2.70)	€ 0	**€ 1.81** (€ 0.90 - € 2.70)	€ 0
Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking	Geen effect			
Toe- of afname van klachten, handhaving, bezwaar en beroep	**€ 7.33** (€ 3.66 - € 10.99)	**€ 5.39** (€ 2.69 - € 8.08)	€ 0	**€ -1.94** (€ -8.30 - € 4.42)
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 5.02** (€ 2.51 - € 7.53)	**€ -5.02** (€ -7.53 - € -2.51)	€ 0
Totaal	**€ 23.57** (€ 11.79 - € 35.36)	**€ 41.56** (€ 20.78 - € 62.33)	**€ -19.92** (€ -46.13 - € 6.29)	**€ -1.94** (€ -8.30 - € 4.42)

Scenario C

Scenario C is een maximum scenario. Dit scenario geeft weer wat er financieel zou moeten worden besteed als alle gemeenten voor 100% ruimtelijke vergunningsplichten door algemene regels vervangen.

Kanttekening bij dit scenario is dat het een theoretische besparing is. Uit de interviews met gemeenten, in het kader van dit onderzoek, blijkt dat veel gemeenten niet het voornemen hebben om veel vergunningsplichten te vervangen door algemene regels. Redenen hiervoor zijn divers, maar hebben te maken met andere doelstellingen van gemeenten. Bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening en beeldkwaliteit.

Tabel 5.17: Totale financiële effecten scenario C in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	Geen effect			
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 29.79** (€ 14.89 - € 44.68)	**€ -29.79** (€ -44.68 - € -14.89)	€ 0
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	€ 0	**€ 154.35** (€ 77.17 - € 231.52)	**€ -154.35** (€ -231.52 - € -77.17)	€ 0
Verandering informatievoorziening vanuit bevoegd gezag	**€ 0.15** (€ 0.08 - € 0.23)	**€ 5.16** (€ 2.58 - € 7.74)	**€ -5.16** (€ -7.74 - € -2.58)	**€ -0.15** (€ -0.23 - € -0.08)
Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking	**€ 2.79** (€ 1.40 – € 4.19)	€ 0	€ 0	**€ -2.79** (€ -4.19 – € -1.40)
Toe- of afname van klachten, handhaving, bezwaar en beroep	**€ 6.30** (€ 3.18 - € 9.43)	**€ 15.57** (€ 7.79 - € 23.36)	€ 0	**€ 9.27** (€ -1.64 - € 20.18)
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 5.02** (€ 2.51 - € 7.53)	**€ -5.02** (€ -7.53 - € -2.51)	€ 0
Totaal	**€ 9.25** (€ 4.65 - € 13.85)	**€ 209.89** (€ 104.95 - € 314.84))	**€ -194.32** (€ -291.45 - € -97.16)	**€ 6.32** (€ -11.23 - € 23.89)

6 Financiële effecten initiatiefnemer

In dit hoofdstuk worden de financiële effecten van de Knip voor de initiatiefnemer inzichtelijk gemaakt. In lijn met voorgaand hoofdstuk zijn de effecten eerst kwalitatief beschreven waarna ze kwantitatief inzichtelijk worden gemaakt. De wijze van kwantificering en gebruikte parameters zijn in hoofdstuk 4 beschreven. De voltallige financiële effecten zijn in een afsluitende paragraaf weergegeven.

De effecten betreffen:

1. Volgtijdelijk aanvragen;
2. Vervallen technische toetsing voor zeer eenvoudige bouwwerken;
3. Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht;
4. Informatievoorziening naar bevoegd gezag;
5. Toe- of afname bezwaar en beroep;
6. Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken landelijk omgevingsplanvrij.

6.1 Volgtijdelijk aanvragen

6.1.1 Kwalitatieve beschrijving

De initiatiefnemer heeft in het nieuwe stelsel de keuze om aanvragen gebundeld of separaat/ volgtijdelijk aan te vragen. Het gebundeld aanvragen betekent voor een initiatiefnemer dat de doorlooptijd over het algemeen korter is waarmee dus tijd wordt bespaard. Wanneer echter onzekerheid heerst over het al dan niet verkrijgen van een vergunning of wanneer vergunningen afhankelijk van elkaar zijn kan een initiatiefnemer volgtijdelijk aanvragen. Door bij het volgtijdelijk aanvragen eerst een positief besluit kan worden verkregen op het ruimtelijke deel, kunnen administratieve lasten voor de initiatiefnemer verlicht worden. Dit komt doordat niet het gehele (bouwtechnische) plan verschillende malen aangepast hoeft te worden op grond van ruimtelijke eisen. Daarnaast kan dit leiden tot het uitblijven van een bouwtechnische aanvraag, indien een initiatief ruimtelijk niet mogelijk is.

Dit effect heeft betrekking op burgers, bedrijven en overheden als initiatiefnemer, gezien deze aanvragen vallen in Gk-1 en Gk-2/3. Wanneer een aanvraag op ruimtelijke gronden door het bevoegde gezag wordt geweigerd hoeft de initiatiefnemer minder kosten te maken voor de kwaliteitsborger. Deze besparing is afhankelijk van de tijd die de private kwaliteitsborger anders in rekening zou brengen en het gehanteerde uurtarief. Dit is momenteel nog niet duidelijk. Om deze reden wordt net als bij de leges ervan uitgegaan dat een evenredig bedrag komt te vervallen aan de bespaarde kosten.

6.1.2 Kwantificering administratieve baten of lasten

Het volgtijdelijk aanvragen resulteert namelijk in het feit dat een technische aanvraag volledig kan vervallen en dat administratieve lasten kunnen worden verlicht, wanneer een aanvraag op ruimtelijke gronden wordt geweigerd. Bij de berekening van de financiële effecten ten aanzien van het volgtijdelijk aanvragen voor de initiatiefnemer wordt de berekening gehanteerd: *P * Q * T*

P = Uurtarief bedrijven
Q = Aantal aanvragen GK-2 en GK-3 * aantal weigeringen
T = Tijdbesteding technische toets bedrijven

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van X inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 6.1: Variabelen bij berekening volgtijdelijke aanvragen.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief burgers	€ 15,87
	Uurtarief bedrijven voor hoogopgeleide medewerkers	€ 57,13
	Uurtarief overheid	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen
	Aanvragen GK-1	43.877 aanvragen: • 50% door bedrijf (21.938 aanvragen) • 50% door overheid (21.938 aanvragen)
	Aanvragen GK-2 en GK-3	12.536 aanvragen: • 90% door bedrijf (11.282 aanvragen) • 10% door overheid (1.254 aanvragen)
	Toename aantal aanvragen in scenario B	+20% van totaal aantal aanvragen
	Afname aantal aanvragen in scenario C	-100% van totaal aantal aanvragen
T	Tijdbesteding technische aanvraag bedrijven Gk-2/3	Gemiddeld 82 uur (bandbreedte van 41 tot 213 uur)
	Tijdbesteding technische aanvraag overheid Gk-2/3	Gemiddeld 82 uur (bandbreedte van 41 tot 213 uur)
	Tijdbesteding technische aanvraag burger Gk-1	Gemiddeld 90 uur (bandbreedte van 45 tot 135 uur)
	Tijdbesteding technische aanvraag burger Gk-1	Gemiddeld 35 uur (bandbreedte van 18 tot 53 uur)
	Tijdbesteding technische aanvraag bevoegd gezag Gk-1	Gemiddeld 20 uur (bandbreedte van 10 tot 30 uur)
Overige variabelen		
	Weigering van totale aanvragen	Aanname: 3,1% van totaal
	Weigering op technische gronden	Aanname: 10% van totale weigeringen
	Weigering op ruimtelijke gronden	Aanname: 90% van totale weigeringen

Financiële effecten per scenario

Scenario A

Om de financiële effecten te berekenen wordt voor de bedrijven het uurtarief € 57,13 aangehouden. voor hoogopgeleide medewerkers, voor burgers een tarief van € 15,87 en voor overheden een tarief van € 72. Om de Q te bepalen worden het aantal vergunningen uit GK-1 (21.938) en Gk-2/3 (12.536) vermenigvuldigt met het percentage weigeringen van totale aanvragen; 3,1% en vervolgens met de aanname dat 90% van de weigeringen op ruimtelijke gronden plaatsvindt. Op deze wijze wordt duidelijk hoeveel aanvragen uit Gk-2/3 jaarlijks op ruimtelijke gronden worden afgewezen, waarvoor dus geen technische aanvraag meer gedaan hoeft te worden. De T betreft de tijdbesteding voor de technische aanvraag voor bedrijven of overheden. Hiervoor is gerekend met een bandbreedte. Voor Gk-1 wordt dit op dezelfde manier berekend.

Berekening bij scenario A.

Actor		P	Q; Aanvragen (* weigering)	T	Totaal in mln.
Burgers	Eigenhandig	€ 15,87	21.938 * 82% (*3,1% * 90%) (GK1)	90	€ 1.39
	Inhuren bedrijf	€ 67,76	21.938 * 18% (*3,1% * 90%) (GK1)	90	
Bedrijven (GK-1)	Eigenhandig	€ 57,13	21.938 * 15% (*3,1% * 90%) (GK1)	35	€ 3.36
	Inhuren bedrijf	€ 73,15	21.938 * 85% (*3,1% * 90%) (GK1)	35	
Bedrijven (GK-2/3)	Eigenhandig	€ 57,13	11.282 * 15% (* 3,1% * 90%) (GK2/3)	82	
	Inhuren bedrijf	€ 73,15	11.282 * 85% (* 3,1% * 90%) (GK2/3)	82	
Overheden		€ 72	1.254 (* 3,1% * 90%) (GK2/3)	82 uur	€ 0.02
Totaal					**€ 4.77**

Bovenop de bespaarde kosten uit bovenstaand schema besparen de initiatiefnemers in dit scenario ook kosten die gepaard gaan met de private kwaliteitsborgers. Dit betreft aanvragen vallend in gevolgklasse 1. Hierbij wordt aangehouden dat het gemiddeld uurtarief € 72 bedraagt en de gemiddelde tijdsbesteding 20 uur. De aanvragen komen overeen met de aanvragen vallend binnen GK-1 uit bovenstaand schema.

Berekening bij scenario A.

Actor	P	Q	T	Totaal in mln.
Private kwaliteitsborger	€ 72	21.938 *3,1% * 90% (GK-1)	20	€ 0.88
Totaal				**€ 0.88**

De besparing van deze kosten betreft ongeveer € 0.88 mln met een bandbreedte van € 0.44 - € 1.32 mln.

Wanneer bovenstaande berekening wordt toegepast ontstaat een besparing van **€ 5.65 mln**. Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte van **€ 2.82 tot € 8.47 mln.**

Scenario B

Ten opzicht van scenario A verandert het aantal vergunningaanvragen. In scenario B is namelijk sprake van een toename van het aantal vergunningen van 20% wegens een toenemende mate van vergunningplicht. In de berekening wordt daardoor de factor +20% toegevoegd. Dit resulteert uiteindelijk op papier dan ook in een hogere besparing, doordat er in totaliteit meer vergunningen zijn, waarop initiatiefnemers wegens het volgtijdelijk aanvragen in theorie op zouden kunnen besparen.

Wanneer over de besparing uit scenario A de factor 20% wordt gelegd ontstaat een totale besparing in scenario B van **€ 6.78 mln**. Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte van **€ 3.38 tot € 10.17 mln.**

Scenario C

Wegens het volledig hanteren van algemene regels vervalt de mogelijkheid tot volgtijdelijk aanvragen, doordat het aanvragen van een ruimtelijke vergunning niet meer noodzakelijk is. In scenario C vervalt daarmee het effect.

6.1.3 *Effect leges*

Het niet hoeven doen van een bouwtechnische aanvraag betekent dat initiatiefnemers geen leges hoeven te betalen. De leges nemen met hetzelfde bedrag af als de vervallen leges voor het bevoegd gezag. Omdat de kosten voor de kwaliteitsborger nog niet duidelijk zijn, wordt deze kostenbesparing op dezelfde wijze berekend als de leges. Of de kosten voor de kwaliteitsborger in het nieuwe stelsel daadwerkelijk overeenkomt met de leges is nu niet te zeggen, benadrukt wordt dat dit dan ook een inschatting is.

Kosten scenario A: vervallen leges € 0.57 – € 1.70 mln.
Kosten scenario B: vervallen leges € 0.68 - € 2.04 mln.
Scenario C: geen effect

6.1.4 *Financieel resultaat*

Tabel 6.2: Financieel resultaat volgtijdelijke aanvragen in mln.

Scenario	Initiatiefnemer	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A	Burgers/ bedrijven	€ 0	€ 4.75		
	Overheid	€ 0	€ 0.02		
	Besparing kwaliteitsborgers	€ 0	€ 0.88		
	Totaal	**€ 0**	**€ 5.65** (€ 2.82 - € 8.47)	**€ 1.13** (€ 0.57 - € 1.7)	**€ 6.78** (€ 3.39 - € 10.17)
Scenario B	Burgers/ bedrijven	€ 0	€ 5.70		
	Overheid	€ 0	€ 0.02		
	Besparing kwaliteitsborgers	€ 0	€ 1.06		
	Totaal	**€ 0**	**€ 6.78** (€ 3.38 - € 10.17)	**€ 1.36** (€ 0.68 - € 2.04)	**€ 8.14** (€ 4.07 - € 12.21)
Scenario C	Geen effect				

De baten in dit financieel resultaat bestaan uit een optelling van de vervallen leges en besparing op administratieve lasten.

6.2 Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken

6.2.1 *Kwalitatieve beschrijving*

Het vervallen van de bouwtechnische vergunningplicht voor de gevolgklasse 0 heeft naast de bevoegde gezagen ook gevolgen voor de initiatiefnemer. Voor de initiatiefnemer betekent het vervallen van de bouwtechnische toets een lastenvermindering. Dit effect heeft zodoende betrekking op zowel burgers al bedrijven die vergunningen vallend binnen Gk-0 aanvragen.

6.2.2 *Kwantificering administratieve baten of lasten*

Bij de berekening van de financiële effecten ten gevolge van het vervallen dan de bouwtechnische toets voor de zeer eenvoudige bouwwerken wordt onderstaande berekening gehanteerd: *P * Q * T*

P = uurtarief burgers en gemachtigden/ uurtarief bedrijven
Q = aantal aanvragen GK-0
T = tijdbesteding technische toets burgers/ bedrijven

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van het vervallen van de bouwtechnische toets inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 6.3: Variabelen bij berekening vervallen bouwtechnische toets.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief burgers	€ 15,87
	Gemiddeld uurtarief bij inhuren bedrijf door burger	€ 67,76
	Uurtarief bedrijven; hoogopgeleide medewerkers	€ 57,13
	Gemiddeld uurtarief bij inhuren bedrijf door bedrijven	€ 73,15[25]
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen
	Aanvragen GK-0	68.950 aanvragen (55% van totaal) • 47% door burger (82% eigenhandig, 18% inhuur) • 53% door bedrijf (15% eigenhandig, 82% inhuur)
T	Tijdbesteding technische toets GK-0 burger	Gemiddeld 10 uur (bandbreedte van 5 tot 15 uur)
	Tijdbesteding technische toets GK-0 bedrijf	Gemiddeld 4 uur (bandbreedte van 2 tot 6 uur)

Financiële effecten

Onderstaand treft u de berekening van de financiële effecten die gemoeid zijn met het vervallen van de bouwtechnische toets voor Gk-0. De Q is uitgesplist naar type initiatiefnemer en het percentage vergunningen wat wordt aangevraagd door een burger of een bedrijf. Vervolgens is dit verder uitsplitst naar de gevallen waarbij de burger of bedrijf een bedrijf inhuren om een deel van de werkzaamheden uit te besteden. Dit heeft namelijk invloed op het uurtarief. De percentages staan in bovenstaande tabel benoemd.

Berekening financieel effect.

Actor		P	Q; Aanvragen	T	Totaal in mln.
Burger	Eigenhandig	€ 15,87	68.950 * 47% * 82% = 26.573	10 uur	€ 8.17
	Inhuren bedrijf	€ 67,76	68.950 * 47% * 18% = 5.833	10 uur	
Bedrijven	Eigenhandig	€ 57,13	68.950 * 53% * 15% = 5.482	4 uur	€ 10.39
	Inhuren bedrijf	€ 73,15	68.950 * 53% * 85% = 31.062	4 uur	
Totaal					**€ 18.56**

Dit betekent dat wegens het vervallen van de bouwtechnische toets een lastenverlichting op treedt voor de initiatiefnemer van **€ 18.56 mln**. Er wordt rekening gehouden met een bandbreedte ten opzichte van alle uurbestedingen. Dit houdt in dat de lastenverlichting tussen de **€ 9.28 tot € 27.84 mln.** zal liggen.

[25] Uurtarief bedrijven; hoogopgeleide mederwekers is €57,15. Uurtarief ingehuurde bedrijven is € 80. Wanneer 30% van de werkzaamheden worden verricht door het ingehuurde bedrijf en 70% door de initiatiefnemer is het gemiddelde tarief € 73,15.

6.2.3 *Effect leges*

Het niet hoeven doen van een bouwtechnische aanvraag betekent dat initiatiefnemers hier geen leges voor hoeven te betalen. De leges nemen met hetzelfde bedrag af als de vervallen leges voor het bevoegd gezag.

Baten scenario A, B en C: vervallen leges € 14.89 - € 44.68 mln.

6.2.4 *Financieel resultaat*

Tabel 6.4: Financieel resultaat vervallen bouwtechnische toets in mln.

Scenario	Initiatiefnemer	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A, B en C	Burgers/ bedrijven	€ 0	**€ 18.56** (€ 9.28 – € 27.84)	**€ 29.79** (€ 14.89 - € 44.68)	**€ 48.35** (€ 24.17 - € 72.52)

De baten in dit financieel resultaat bestaan uit een optelling van de vervallen leges en besparing op administratieve lasten.

6.3 Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht

6.3.1 *Kwalitatieve beschrijving*

De beleidsruimte voor gemeenten betreffende de scenario's B en C heeft directe gevolgen voor de initiatiefnemer. Immers betekent dit voor hen een reductie of toename van het aantal vergunningen wat aangevraagd dient te worden wat resulteert in gemaakte of bespaarde kosten. Wanneer gemeenten zich richten op het hanteren van meer algemene regels betekent dit voor initiatiefnemers dat zij tijd besparen met betrekking tot de vergunningaanvragen.

Daarnaast vervallen kosten die samenhangen met het daadwerkelijk indienen van de aanvraag. Wanneer gemeenten zich toespitsen om scenario B en meer vergunningplichtig stellen neemt de tijdsbesteding voor initiatiefnemers toe. Beide situaties betekenen voor de initiatiefnemer een besparing of toename van betaalde leges aan de gemeente. De omvang van de besparing of gemaakte extra kosten is zodoende sterk afhankelijk van de eisen die gemeenten stellen in het omgevingsplan met betrekking tot de ruimtelijke aanvragen en het al dan niet vergunning of meldingplichtig maken.

6.3.2 *Kwantificering administratieve baten of lasten*

Bij de berekening van de toe- of afname van de administratieve last door de ruimtelijke vergunningplicht voor de initiatiefnemer wordt onderstaande berekening gehanteerd: *P * Q * T*

P = Uurtarief burgers/ bedrijven/ overheden
Q = Aantal aanvragen desbetreffende gevolgklasse per scenario
T = Tijdbesteding ruimtelijke aanvragen per gevolgklasse burgers/ bedrijven/ overheden

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van de toe- of afname van de administratieve last door de ruimtelijke vergunningplicht inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 6.5: Variabelen bij berekening toe- of afname van ruimtelijke vergunningplicht.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief burgers	€ 15,87
	Uurtarief bij inhuren bedrijf door burger	€ 67,76
	Uurtarief bedrijven; hoogopgeleide medewerker	€ 57,13
	Uurtarief bij inhuren bedrijf door bedrijven	€ 73,15
	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen waarvan:
	Aantal aanvragen Gk-0	68.950 aanvragen waarvan: • 32.407 aanvragen door burger (47%) • 36.544 aanvragen door bedrijf (53%)
	Aantal aanvragen Gk-1	43.877 aanvragen: • 21.939 aanvragen door burger en bedrijf (50% - 50%)
	Aantal aanvragen Gk-2 en Gk-3	12.536 aanvragen waarvan: • 11.282 aanvragen door bedrijf (90%) • 1.254 aanvragen door overheid (10%)
	Toename totaal aantal vergunningen scenario B	+20% van totaal
	Afname totaal aantal vergunningen scenario C	-100% van totaal
T	Tijdbesteding ruimtelijke aanvraag GK-0 burgers	Gemiddeld 26 uur (bandbreedte van 13 tot 29 uur)
	Tijdbesteding ruimtelijke aanvraag GK-1 burgers	Gemiddeld 71 uur (bandbreedte van 36 tot 107 uur)
	Tijdbesteding ruimtelijke aanvraag GK-0 bedrijven	Gemiddeld 10 uur (bandbreedte van 5 tot 15 uur)
	Tijdbesteding ruimtelijke aanvraag GK-1 bedrijven	Gemiddeld 28 uur (bandbreedte van 14 tot 42 uur)
	Tijdbesteding ruimtelijke aanvraag GK-2/3 bedrijven	Gemiddeld 63 uur (bandbreedte van 32 tot 85 uur)
	Tijdbesteding ruimtelijke aanvraag GK-2/3 overheden	Gemiddeld 63 uur (bandbreedte van 32 tot 85 uur)

Financiële effecten per scenario

Scenario A

In scenario A treedt geen effect op. Het aantal vergunningen en de daarmee gepaarde kosten blijven gelijk.

Scenario B

In paragraaf 4.3.2 is bepaald dat in scenario B (vergunningplicht) het aantal aanvragen toeneemt met 20% tot 150.436 aanvragen. De delta hierbij is dus 25.073. Dit scenario heeft alleen betrekking op Gk 0, doordat ruimtelijke aanvragen in andere gevolgklassen veelal al vergunningplichtig zijn. Hierdoor hebben effecten in dit scenario betrekking op burgers en bedrijven. Doordat de toename van het aantal vergunningen voornamelijk landt binnen Gk-0 wordt in de berekening een verder onderscheid gemaakt tussen het percentage wat wordt aangevraagd door burgers; 47% en het percentage wat wordt aangevraagd door bedrijven; 53% en wordt verder onderscheid gemaakt in gevallen waarbij taken door de iniatiatiefnemer worden uitbesteed aan een bedrijf. Zo wordt bij burgers 18% uitbesteed en bij bedrijven 85%.

Berekening bij scenario B.

Actor		P	Q	T	Totaal in mln.
Burgers	Eigenhandig	€ 15,87	25.073 * 47% * 82% = 9.663	26 uur	€ 7.72
	Inhuren bedrijf	€ 67,76	25.073 * 47% * 18% = 2.121	26 uur	
Bedrijven	Eigenhandig	€ 57,13	25.073 * 53% * 15% = 1.993	10 uur	€ 9.45
	Inhuren bedrijf	€ 73,15	25.073 * 53% * 85% = 11.295	10 uur	

Actor		P	Q	T	Totaal in mln.
Totaal					**€ 17.17 mln.**

De totale lastenverhoging betreft zodoende **€ 17,17 mln.**. Wanneer gerekend wordt met een bandbreedte ontstaat een lastenverhoging die ligt tussen **€ 8.59 en € 25.76 mln.**

Scenario C

In paragraaf 4.3.2 is bepaald dat wanneer in scenario C uit wordt gegaan van een maximum op algemene regels (100%) dat er in totaal 125.363 vergunningen vervallen. De wijze van berekening is vervolgens gelijk aan de berekening in scenario B. Het aantal aangevraagde vergunningen per actor per gevolgklasse is vermenigvuldigd met het uurtarief en de tijdsbesteding. Ook hier is onderscheid gemaakt tussen aanvragen die de initiatiefnemer zelf doet en aanvragen waarbij taken zijn uitbesteed aan een bedrijf.

Berekening bij scenario C.

Actor		P	Q	T	Totaal in mln.
Burgers (GK-0)	Eigenhandig	€ 15,87	32.407 * 82% (Gk-0)	26 uur	€ 60.51
	Inhuren bedrijf	€ 67,76	32.407 * 18% (Gk-0)	26 uur	
Burgers (GK-1)	Eigenhandig	€ 15,87	21.939 * 82% (Gk-1)	71 uur	
	Inhuren bedrijf	€ 67,76	21.939 * 18% (Gk-1)	71 uur	
Bedrijven (GK-0)	Eigenhandig	€ 57,13	36.544 * 15% (Gk-0)	10 uur	€ 120.19
	Inhuren bedrijf	€ 73,15	36.544 * 85% (Gk-0)	10 uur	
Bedrijven (GK-1)	Eigenhandig	€ 57,13	21.939 * 15% (Gk-1)	28 uur	
	Inhuren bedrijf	€ 73,15	21.939 * 85% (Gk-1)	28 uur	
Bedrijven (GK-2/3)	Eigenhandig	€ 57,13	11.282 * 15% (Gk-2/3)	63 uur	
	Inhuren bedrijf	€ 73,15	11.282 * 85% (Gk-2/3)	63 uur	
Overheden		€ 72	1.254 (Gk-2/3)	63 uur	€ 5.68
Totaal			**125.363 aanvragen**		**€ 180.70 mln.**

De totale lastenverlichting betreft zodoende **€ 180.70 mln**. Wanneer gerekend wordt met de bandbreedte van de gemiddelde uurbestedingen ontstaat een lastenverhoging die ligt tussen **€ 90.35 en € 271.0 mln.**.

6.3.3 *Effect leges*

De extra vergunningplicht in scenario B betekent ook extra kosten voor leges voor burgers.

Scenario A: geen effect

Baten scenario B: te betalen leges € 7.77 - € 23.12 mln.

Baten scenario C: vervallen leges € 82.05 - € 246.15 mln.

6.3.4 *Financieel resultaat in mln.*

Tabel 6.6: Financieel resultaat toe- of afname van ruimtelijke vergunningplicht.

Scenario	Initiatiefnemer	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A	Geen effect				
Scenario B	Burgers/ bedrijven	€ 17.17	€ 0		
	Overheid	€ 0	€ 0		
	Totaal	**€ 17.17** (€ 8.59 - € 25.76)	**€ 0**	**€ -14.44** (€ -23.12 - € -7.77)	**€ -31.61** (€ -47.42 - € -15.81)

Scenario	Initiatiefnemer	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario C	Burgers/ bedrijven	€ 0	€ 180.70		
	Overheid	€ 0	€ 5.69		
	Totaal	**€ 0**	**€ 186.39** (€ 93.2 - € 279.58)	**€ 154.35** € 82.05 - € 246.15	**€ 340.73** (€ 170.37 - € 511.01)

De baten in dit financieel resultaat bestaan uit een optelling van de vervallen leges en besparing op administratieve lasten. De kosten zijn een optelling van de te betalen leges en de administratieve last.

6.4 Informatievoorziening naar bevoegd gezag

6.4.1 Kwalitatieve beschrijving

Door wijzigingen in het proces (de introductie van de knip) en het gebruik van de beleidsruimte (bijv. van vergunningplicht naar algemene regel) wordt verwacht dat er vanuit de initiatiefnemers extra informatieverzoeken (net zoals bij het vergunningvrij bouwen) worden gedaan aan het bevoegde gezag. Zoals in paragraaf 5.4.1 aangegeven zijn de complexiteit van het betreffende bouwwerk en de werking van het DSO-LV bepalende factoren in het al dan niet plegen van een informatieverzoek door een initiatiefnemer.

6.4.2 Kwantificering administratieve baten of lasten

Bij de berekening van de toe- of afname van de administratieve last door de ruimtelijke vergunningplicht voor de initiatiefnemer wordt onderstaande berekening gehanteerd: *P * Q * T*

P = Uurtarief burgers/ bedrijven/ overheden
Q = Aantal informatieverzoeken
T = Tijdbesteding informatieverzoek

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van de informatievoorziening inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 6.7: Variabelen bij berekening informatievoorziening bevoegd gezag.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief burgers	€ 15,87
	Uurtarief bedrijven voor hoogopgeleide medewerkers	€ 57,13
	Uurtarief overheden	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen • 42,5% door burgers • 56% door bedrijven • 1,5% door overheden
	Toename aantal aanvragen in scenario B	+20% van totaal aantal
	Afname aantal aanvragen in scenario C	-100% van totaal aantal
	Afwijkvergunningen	42,8% van totaal
T	Tijdbesteding informatieverzoek in scenario B	Gemiddeld 1 uur (bandbreedte van 0,5 tot 1,5 uur)
	Tijdbesteding informatieverzoek in scenario C	Gemiddeld 0,15 uur (bandbreedte van 0,1 tot 0,2 uur)

Financiële effecten per scenario

Scenario A

In scenario A treedt naar verwachting geen effect op, doordat er relatief weinig verandert en er door het bevoegde gezag geen gebruik wordt gemaakt van de beleidsruimte.

Scenario B

Een hogere mate van vergunningplicht kan leiden tot meer informatieverzoeken vanuit de initiatiefnemer naar het bevoegde gezag. In dit scenario is bepaald dat er een toename plaatsvindt van 20% vergunningaanvragen. Dit resulteert in een toename van 25.073 vergunningen. De aanname wordt gedaan dat een initiatiefnemer ongeveer dezelfde tijdsbesteding nodig heeft voor het voorbereiden en daadwerkelijk doen van het informatieverzoek dan het bevoegde gezag kwijt is aan het verwerken en beantwoorden. Dit resulteert in een tijdsbesteding van 1 uur per verzoek, zie paragraaf 5.4.

Een verdeling naar informatieverzoeken tussen burgers en bedrijven is lastig te maken. Echter weten we wel dat ten aanzien van het totaal aantal aanvragen in 42,5% van de gevallen een burger de initiatiefnemer is, in 56% van de gevallen een bedrijf en in 1,5% van de gevallen de overheid. Wanneer we deze percentages ook aanhouden voor informatieverzoeken resulteert dit in onderstaande berekening.

Berekening bij scenario B.

Actor	P	Q (extra verzoeken)	T	Totaal in mln.
Burgers	€ 15,87	25.073 * 42,5% = 10.656	1 uur	€ 0.17
Bedrijven	€ 57,13	25.073 * 56% = 14.041	1 uur	€ 0.80
Overheden	€ 72	25.073 * 1,5% = 376	1 uur	€ 0.02
Totaal				**€ 0.97 mln.**

De totale lastenverzwaring betreft zodoende **€ 0.97 mln.** Wanneer gerekend wordt met de band-breedte van de gemiddelde uurbestedingen ontstaat een lastenverhoging die ligt tussen **€ 0.49 en € 1.46 mln.**

Scenario C

Bij scenario C wordt verwacht dat de informatievoorziening die voorheen met name over de vergunningaanvragen ging, nu omslaat naar informatievragen over de algemene regels en of iets daadwerkelijk vergunningvrij is. De inschatting wordt gemaakt dat, in lijn met paragraaf 5.4, dat voor 42,8% van het totaal aantal aanvragen informatieverzoeken worden ingediend met betrekking tot vragen over algemene regels. De aanname wordt vervolgens gedaan dat dit gemiddeld 1 uur kost. Voor de overige 57,3% van de aanvragen vervalt de informatievoorziening t.a.v. de vergunningen. Dit betekent dat voor 71.833 vergunningaanvragen (125.363 * 57,3%) de informatievoorziening vervalt wat leidt tot vermeden kosten.

Berekening bij scenario C.

Actor	P	Q (extra verzoeken)	T	Totaal in mln.
Burgers	€ 15,87	71.833 * 42,5%	1 uur	€ 0.48
Bedrijven	€ 57,13	71.833 * 56%	1 uur	€ 3.0
Overheden	€ 72	71.833 * 1,5%	1 uur	€ 0.08
Totaal				**€ 2.86 mln.**

De berekening resulteert in een lastenvermindering van **€ 2.86 mln**. over een bandbreedte van **€ 1.43 en € 4.29 mln.**

Daar staat tegenover dat initiatiefnemers informatieverzoeken indienen met betrekking tot vragen over het daadwerkelijk vergunningvrij zijn van hun bouwwerken. De verwachting is dat voor de overige vergunningaanvragen, de 57,3%, ongeveer 20% van de initiatiefnemers toch nog een check bij de gemeente zal doen. Waarbij een tijdsbesteding van 0,1 tot 0,2 uur wordt aangenomen. Dit resulteert in stijgende kosten.

Berekening bij scenario C.

Actor	P	Q (extra verzoeken)	T	Totaal in mln
Burgers	€ 15,87	71.833 * 20% * 42,5%	0,15 uur	€ 0.01
Bedrijven	€ 57,13	71.833 * 20% * 56%	0,15 uur	€ 0.07
Overheden	€ 72	71.833 * 20% * 1,5%	0,15 uur	€ 0.002
Totaal				**€ 0.09 mln.**

De berekening resulteert in een lastenverhoging van **€ 0.09** mln. over een bandbreedte van **€ 0.04 en € 0.1 mln**.

In totaliteit resulteert de veranderingen in de informatieverzoeken dus in een lastenvermindering van **€ 2.77 mln**. over een bandbreedte van **€ 1.39 tot € 4.12 mln.**

6.4.3 *Effect leges*

De extra vergunningsplichten in scenario B zorgen voor extra informatieverzoeken. Deze informatieverzoeken hangen samen met vergunningsplicht en de kosten hiervoor mogen daardoor doorberekend worden in leges. De initiatiefnemers betalen hier indirect leges voor.

In scenario C worden vergunningen vervangen door algemene regels, waardoor voor informatievoorziening in dit scenario geen kosten doorberekend mogen worden in de leges. Daarmee vervallen de leges voor initiatiefnemers.

Scenario A: geen effect
Kosten scenario B: te betalen leges € 0.90 - € 2.70 mln.
Baten scenario C: vervallen leges € 2.58 - € 7.74 mln.

6.4.4 *Financieel resultaat*

Tabel 6.8: Financieel resultaat informatievoorziening bevoegd gezag in mln.

Scenario	Initiatiefnemer	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A			Geen effect		
Scenario B	Burgers/ bedrijven	€ 0.97	€ 0		
	Overheid	€ 0.02	€ 0		
	Totaal	**€ 1.0** (€ 0.5 - € 1.5)	**€ 0**	**€ -1.81** (€ -2.70 - € -0.90)	**€ -2.80** (€ -4.21 - € -1.40)
Scenario C	Burger en bedrijf	€ 0.08	€ 2.78		
	Overheid	€ 0	€ 0.77		
	Totaal	**€ 0.08** (€ 0.04 - € 0.13)	**€ 2.86** (€ 1.43 - € 4.29)	**€ 5.16** (€ 2.58 - € 7.74)	**€ 7.94** (€ 3.88 - € 11.99)

6.5 Toe- of afname van bezwaar en beroep

6.5.1 Kwalitatieve beschrijving

Een nadruk van het bevoegde gezag op vergunningplicht in scenario B kan leiden tot meer bezwaar en beroep na weigeringen van aanvragen. Het indienen van bezwaar en beroep betekent voor de initiatiefnemer een stijging van de tijdsbesteding en daarmee gepaarde kosten.

Ten aanzien van klachten en handhaving wordt het effect voor de initiatiefnemer niet gekwantificeerd. Klachten en handhavingsverzoeken betreffen vaak de burger/belanghebbenden die naar aanleiding van aanvragen van een andere burger of bedrijf een klacht indient.

Bij dit effect is er een belangrijk verschil tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemers. Een bezwaar kan worden ingediend door de initiatiefnemer, bijvoorbeeld op een weigering van de vergunningsaanvraag of over de hoogte van de legeskosten. Een bezwaar kan daarnaast ook ingediend worden door belanghebbende, vaak omwonende, omdat zij het niet eens zijn met de voorgenomen activiteit. Voor het bevoegd gezag ontstaan er in beide gevallen bestuurlijke lasten, ongeacht of de indiener van het bezwaar een initiatiefnemer of belanghebbende is. Voor een initiatiefnemer nemen de administratieve lasten alleen toe als zij zelf het bezwaar indienen.

6.5.2 Kwantificering administratieve baten of lasten

Bij de berekening van de toe- of afname van de administratieve last door een verandering in het bezwaar en beroep voor de initiatiefnemer wordt onderstaande berekening gehanteerd: *P * Q * T*

P = Uurtarief burgers/ bedrijven/ overheden
Q = Aantal bezwaar/ aantal beroep
T = Tijdbesteding bewaar/ tijdbesteding beroep

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van de een toe- of afname van bezwaar en beroep inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd.

Tabel 6.9: Variabelen bij berekening toe- of afname bezwaar en beroep.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief burgers	€ 15,87
	Uurtarief bedrijven voor hoogopgeleide medewerkers	€ 57,13
	Uurtarief overheid	€ 72
Q	Totaal aantal aanvragen	125.363 aanvragen waarvan: • 42,5% door burgers • 56% door bedrijven • 1,5% door overheden
	Toename aantal aanvragen in scenario B	+20% van totaal aantal
	Afname aantal aanvragen in scenario C	-100% van totaal aantal
	Aantal maal bezwaar	11,8% van totaal
	Aantal maal beroep	10% van totaal bezwaar
T	Tijdbesteding bezwaar	Gemiddeld 8 uur (bandbreedte van 4 tot 12 uur)

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
	Tijdbesteding beroep	Gemiddeld 24 uur (bandbreedte van 12 tot 36 uur)

Financiële effecten per scenario

Scenario A

In scenario A wordt geen effect verwacht.

Scenario B

Bij scenario B wordt er een toename van bezwaar en beroep verwacht door de toename van het aantal vergunningen. In deze situatie neemt het aantal vergunningen toe met 25.073. In paragraaf 5.6 was aangenomen dat het aantal bezwaren 11,8% betreft, waarnaar er wordt aangenomen dat in 10% van de gevallen beroep wordt aangetekend. Dit betreft dus 2.959 gevallen (25.035 * 11,8%) waar bezwaar wordt ingediend en vervolgens 296 gevallen (2.954 * 10%) waarbij beroep wordt aangetekend. Op basis van eigen expertise en ervaring wordt ervan uitgegaan dat circa 25% van de bezwaren door een initiatiefnemer wordt ingediend. De administratieve last neemt dus alleen voor de helft van de gevallen toe.

Berekening bij scenario B.

Actor		P	Q (bezwaar/ beroep)	T	Totaal in mln.
Burgers	Bezwaar	€ 15,87	2.959 * 25% * 42,5%	8 uur	
	Beroep	€ 15,87	296* 25% * 42,5%	24 uur	€ 0.05
Bedrijven	Bezwaar	€ 57,13	2.959 * 25% * 56%	8 uur	€ 0.25
	Beroep	€ 57,13	296* 25% * 56%	24 uur	
Overheden	Bezwaar	€ 72	2.959 * 25% * 1,5%	8 uur	€ 0.008
	Beroep	€ 72	296* 25% * 1,5%	24 uur	
Totaal					**€ 0.31 mln.**

Bij elkaar opgeteld resulteert dit in een totale lastenverzwaring van € 0.31 mln. Deze lasten verzwaring vindt plaats in een bandbreedte van **€ 0.15 en € 0.46 mln.**

Scenario C

In scenario C vervallen er voor de initiatiefnemers met het vervallen van de ruimtelijke vergunningplicht de nodige bezwaar- en beroepsprocedures. Vanwege het volledig vervallen van de vergunningplicht in dit scenario en het toespitsen op algemene regels vervallen dus 125.363 vergunningen. Dit betekent dat in 14.793 (125.363 * 11,8%) gevallen bezwaar niet meer wordt aangetekend en dat in 1.479 (14.792 * 10%) gevallen geen beroep meer wordt gedaan. Zoals in paragraaf 5.6 beschreven wordt daarnaast uitgegaan van een daling van 42,5% bezwaar en beroepsprocedures. Dit resulteert in een afname 6.287 bezwaarprocedures en 629 beroepsprocedures. Wederom wordt ervan uitgegaan dat 25% van de bezwaar- en beroepsprocedures worden geïnitieerd door initiatiefnemers. Dit resulteert in onderstaand berekening.

Berekening bij scenario C.

Actor		P	Q (bezwaar/ beroep)	T	Totaal in mln.
Burgers	Bezwaar	€ 15,87	6.287 * 25% * 42,5%	8 uur	€ 0.1
	Beroep	€ 15,87	629 * 25% * 42,5%	24 uur	
Bedrijven	Bezwaar	€ 57,13	6.287 * 25% * 56%	8 uur	€ 0.52
	Beroep	€ 57,13	629 * 25% * 56%	24 uur	
Overheden	Bezwaar	€ 72	6.287 * 25% * 1,5%	8 uur	€ 0.02
	Beroep	€ 72	629 * 25% * 1,5%	24 uur	
Totaal					**€ 0.65 mln.**

Bij elkaar opgeteld resulteert dit in een totale lastenverlichting van € 0.7 mln. binnen een bandbreedte van **€ 0.33 en € 0.98 mln.**

6.5.3 *Effect leges*

Voor bezwaar en beroep worden geen leges in rekening gebracht. Dit effect heeft daarmee geen consequenties voor leges.

6.5.4 *Financieel resultaat*

Tabel 6.10: Financieel resultaat toe- of afname bezwaar en beroep in mln.

Scenario	Initiatiefnemer	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A	Geen effect				
Scenario B	Burgers/ bedrijven	€ 0.30	€ 0		
	Overheid	€ 0.008	€ 0		
	Totaal	**€ 0.31** (€ 0.15 - € 0.46)	**€ 0**	N.v.t.	**€ -0.31** (€ -0.46 - € -0.15)
Scenario C	Burgers/ bedrijven	€ 0	€ 0.63		
	Overheid	€ 0	€ 0.02		
	Totaal	**€ 0**	**€ 0.65** (€ 0.33 - € 0.98)	N.v.t.	**€ 0.65** (€ 0.33 - € 0.98)

6.6 Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken landelijk omgevingsplanvrij

6.6.1 *Kwalitatieve beschrijving*

Inpandige verbouwingen waarbij geen sprake is van een uitbreiding van het bouwvolume worden landelijk omgevingsplanvrij, ofwel vergunningsvrij (zie ook de figuur op pag. 8). Voor de initiatiefnemer kan dit een verlichting opleveren van de administratieve last. Echter de verwachting is dat het effect hiervan beperkt is, omdat afgevraagd wordt in hoeverre hier in de huidige situatie daadwerkelijk een vergunning voor wordt aangevraagd. Aangezien het uitgangspunt in dit onderzoek 100% naleving is, wordt het effect hieronder wel gekwantificeerd.

6.6.2 *Kwantificering administratieve baten of lasten*

Bij de berekening van de baat die bij het omgevingsplanvrij worden van inpandige gebouwen mogelijk kan voordoen, is gebruik gemaakt van de volgende vermenigvuldiging: *P * Q * T*

P = uurtarief

Q = Aantal aanvragen inpandige verbouwingen

T = tijdbesteding aanvraag

Variabelen

Om bovenstaande formule te berekenen en de financiële effecten van het volgtijdelijk aanvragen inzichtelijk te maken worden onderstaande variabelen gehanteerd. Noot hierbij is dat het aantal aanvragen of projecten inpandige verbouwingen niet uit bestaande brondocumenten blijkt. Om deze reden is een inschatting gemaakt op basis van de interviews. Eén van de geïnterviewde gemeenten heeft een schatting gegeven van de hoeveelheid aanvragen die dit effect per jaar betreft. Het gaat dan om circa 50 aanvragen per 100.000 inwoners. Nederland heeft 17.440.679 inwoners (augustus 2020, CBS). Dat zijn 8.720 aanvragen omgerekend voor heel Nederland. Daarnaast zijn er geen gegevens ten aanzien van de uurbesteding. Aanname is dat dit vergelijkbaar is met aanvragen in Gk-0, waarbij de tijdsbesteding van de ruimtelijke aanvraag wordt aangehouden.

Tabel 6.11: Variabelen berekening effect niet zichtbare/ inpandige bouwwerken.

Variabelen	Beschrijving	Eenheid
P	Uurtarief burgers	€ 15,87 / € 67,76 bij uitbesteding
	Uurtarief bedrijven	€ 57,13 / € 73,15 bij uitbesteding
Q	Aantal aanvragen	8.720 aanvragen • 47% door burgers, 82% zelf, 18% uitbesteed • 53% door bedrijven, 15% zelf, 85% uitbesteed
T	Tijdsbesteding ruimtelijke aanvraag burger	Gemiddeld 26 uur (bandbreedte van 13 tot 29 uur)
	Tijdsbesteding ruimtelijke aanvraag bedrijf	Gemiddeld 10 uur (bandbreedte van 5 tot 15 uur)

Effecten per scenario

Dit effect is van toepassing in alle scenario's en zou burgers in theorie een besparing van € 2.68 mln. aan administratieve lasten opleveren. Er wordt een bandbreedte aangehouden betreffende de uren (zie de tabel), waarmee de totale besparing uitkomt op € 1.34 tot € 4.03 mln. Voor bedrijven is dit een gemiddelde besparing aan administratieve lasten van 3.27 mln. met een bandbreedte van € 1.63 tot 4.90 mln.

Berekening bij financieel effect.

Actor		P	Q	T	Totaal in mln.
Burgers	Eigenhandig	€ 15,87	8.720 * 47% * 82%	26 uur	€ 2.68
	Inhuren bedrijf	€ 67,76	8.720 * 47% * 18%	26 uur	
Bedrijven	Eigenhandig	€ 57,13	8.720 * 53% * 15%	10 uur	€ 3.27
	Inhuren bedrijf	€ 73,15	8.720 * 53% * 85%	10 uur	
Totaal					**€ 5.95**

Dit resulteert in een totaaleffect van **€ 5,95 mln.** met een bandbreedte van **€ 2.98 tot € 8,93 mln.**

6.6.3 *Effect op leges*

Het niet doen van de ruimtelijke toets is een besparing van bestuurlijke lasten voor de gemeente. Dit betekent dat de kosten die de gemeente daarvoor maakt ook niet meer in leges vertaald kunnen worden. Aangenomen wordt dat de leges daardoor afnemen met hetzelfde bedrag als de besparing en worden in dat licht kosten voor het bevoegd gezag.

Kosten scenario A, B & C: vervallen leges € 2.51 tot € 7.53 mln.

6.6.4 *Financieel resultaat in mln.*

Tabel 6.12: Financieel resultaat effect niet zichtbare/ inpandige bouwwerken.

Scenario	Initiatiefnemer	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A, B, C	Burgers en bedrijven	€ 0	**€ 5,95** (€ 2.98 - €8.93)	**€ 5.02** (€ 2.51 - € 7.53)	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)

6.7 Balans/ totaaloverzicht per scenario

In onderstaande overzichten is waarneembaar dat in scenario A en scenario B initiatiefnemers vooral te maken met hebben baten. Dit komt doordat er in beide scenario's vergunningplichten vervallen en daarbij behorende leges vervallen. In scenario C, wanneer ervoor wordt gekozen vergunningplichten volledig door algemene regels te vervangen, is dit het financieel effect voor initiatiefnemers het grootst.

In scenario B is resultaat negatief en maken ook de initiatiefnemers, net zoals het bevoegd gezag, extra kosten. Deze kosten komen voort uit extra vergunningsplichten die administratieve lasten en te betalen leges met zich meebrengen.

Scenario A

Tabel 6.13: Totale financiële effecten scenario A in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	€ 0	**€ 5.65** (€ 2.82 - € 8.47)	**€ 1.13** (0.57 - € 1.70)	**€ 6.78** (€ 3.39 - € 10.17)
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 18.56** (€ 9.28 – € 27.84)	**€ 29.79** € 14.89 - € 44.68)	**€ 48.35** (€ 24.17 - € 72.52)
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Verandering informatievoorziening naar bevoegd gezag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Toe- of afname van bezwaar en beroep	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 5.95** (€ 2.98 - €8.93)	**€ 5.02** (€ 2.51 - € 7.53)	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)
Totaal	**€ 0**	**€ 30.17** (€ 15.08 - € 45.25)	**€ 35.94** (€ 17.97 - € 53.91)	**€ 66.12** (€33.05 - € 99.16)

Scenario B

Tabel 6.14: Totale financiële effecten scenario B in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	€ 0	**€ 6.78** (€ 3.38 - € 10.17)	**€ 1.36** (€ 0.68 - € 2.04)	**€ 8.14** (€ 4.07 - € 12.21)
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 18.56** (€ 9.28 – € 27.84)	**€ 29.79** € 14.89 - € 44.68)	**€ 48.35** (€ 24.17 - € 72.52)
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	**€ 17.17** (€ 8.59 - € 25.76	€ 0	**€ -14.44** (€ -23.12 - € -7.77)	**€ -31.61** (€ -47.42 - € -15.81)
Verandering informatievoorziening naar bevoegd gezag	**€ 1.0** (€ 0.5 - € 1.5)	€ 0	**€ -1.81** (€ -2.70 - € -0.90)	**€ -2.80** (€ -4.21 - € -1.40)
Toe- of afname van bezwaar en beroep	**€ 0.31** (€ 0.15 - € 0.46)	€ 0	€ 0	**€ -0.31** (€ -0.46 - € -0.15)
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 5,95** (€ 2.98 - €8.93)	**€ 5.02** (€ 2.51 - € 7.53)	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)
Totaal	**€ 18.48** (€ 9.24 - € 27.71)	**€ 31.30** (€ 15.65 - € 46.94)	**€ 19.92** (€ -6.29 - € 46.13)	**€ 32.74** (€ -18.35 - € 83.84)

Scenario C

Tabel 6.15: Totale financiële effecten scenario A in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 18.56** (€ 9.28 – € 27.84)	**€ 29.79** € 14.89 - € 44.68)	**€ 48.35** (€ 24.17 - € 72.52)
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	€ 0	**€ 186.39** (€ 93.2 - € 279.58)	**€ 154.35** € 82.05 - € 246.15	**€ 340.73** (€ 170.37 - € 511.01)
Verandering informatievoorziening naar bevoegd gezag	**€ 0.09** (€ 0.04 - € 0.13)	**€ 2.86** (€ 1.43 - € 4.29)	**€ 5.16** (€ 2.58 - € 7.74)	**€ 7.94** (€ 3.88 - € 11.99)
Toe- of afname van bezwaar en beroep	€ 0	**€ 0.65** (€ 0.33 - € 0.98)	€ 0	**€ 0.65** (€ 0.33 - € 0.98)
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 5,95** (€ 2.98 - €8.93)	**€ 5.02** (€ 2.51 - € 7.53)	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)
Totaal	**€ 0.09** (€ 0.04 - € 0.13)	**€ 214.41** (€ 107.21 - € 321.62)	**€ 194.32** (€ 97.16 - € 291.48)	**€408.65** (€ 204.24 - € 613.06)

7 Financieel totaaloverzicht

Als afsluiting van het onderzoek worden in dit hoofdstuk de totaaloverzichten gegeven van de financiële effecten van de Knip. Dit doen wij door allereerst het totaaloverzicht van kosten en baten per scenario te laten zien. Vervolgens zullen we inzoomen in de effecten per scenario, die het resultaat bepalen. Tevens zal per actor aangegeven worden wat de verwachte effecten zijn, per scenario. Tenslotte wordt er in de laatste paragraaf een gevoeligheidsanalyse toegelicht om te bepalen in hoeverre de gebruikte gemiddelde aantallen vergunning representatief zijn voor de komende jaren.

Goed om te benadrukken dat de gepresenteerde bedragen (voor de kosten en baten) op jaarbasis betreft. In dit deelonderzoek worden enkel structurele effecten gepresenteerd (de eenmalige effecten zijn in afstemming met andere deelonderzoeken afgedekt).

Tevens dient benadrukt te worden dat er in de jaren na invoering van de Knip kosten gemaakt zullen worden, doordat aanvragen nog onder de oude werkwijze vallen. De invoering van de Knip leidt namelijk tot twee verschillende omgevingsvergunningen: omgevingsvergunningen die voor 1 januari 2022 zijn aangevraagd en omgevingsvergunningen die na 1 januari 2022 zijn aangevraagd. De kosten van toetsen en beschikken worden verrekend in het boekjaar van de aanvraag. De kosten van toezicht en handhaving worden verrekend in het boekjaar van het uitvoeringsjaar van een bouwwerk. Het uivoeringsjaar kan tussen de nul en vier jaar, na datum van verlening van de beschikking, liggen. Dit leidt ertoe dat er in de jaren na invoering van de Knip transitiekosten zullen moeten worden gemaakt.

7.1 Kosten en baten per scenario

Het totaaloverzicht (voor alle actoren) voor ieder afzonderlijk scenario is onderstaand weergegeven in mln.

Tabel 7.1 Totaaloverzicht kosten, vermeden kosten, leges en resultaat uitgedrukt in mln.

Totaal overzicht	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Scenario A	€ 0	**€ 66.1** (€ 33.1 - € 99.2)	€ 0	**€ 66.1** (€ 33.1 - € 99.2)
Scenario B	**€ 42.0** (€ 21.0 – € 63.1)	**€ 71.8** (€ 35.9 - € 107.7)	€ 0	**€ 29.7** (€ -27.2 – € 86.7))
Scenario C	**€ 9.3** (€ 4.7 – € 14.0)	**€ 424.3** (€ 212.2 - € 636.5)	€ 0	**€ 415.0** (€ 193.0 - € 636.9)

7.2 Kosten en baten per effect, per scenario

In onderstaand overzicht zijn de afzonderlijke effecten per scenario beschreven.

7.2.1 Scenario A

Tabel 7.2: Totaaloverzicht financiële effecten scenario A in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	€ 0	**€ 6.78** (€ 3.39 - € 10.17)	€ 0	**€ 6.78** (€ 3.39 - € 10.17)
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 48.39** (€ 14.17 - € 72.52)	€ 0	**€ 48.39** (€ 14.17 - € 72.52)
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	Geen effect			
Verandering informatievoorziening naar bevoegd gezag				
Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking				
Toe- of afname van bezwaar en beroep				
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)	€ 0	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)
Totaal	**€ 0**	**€ 66.12** (€ 33.05 - € 99.16)	**€ 0**	**€ 66.12** (€ 33.05 - € 99.16)

7.2.2 Scenario B

Tabel 7.3: Totaaloverzicht financiële effecten scenario B in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	€ 0	**€ 8.14** (€ 4.07 - € 12.21)	€ 0	**€ 8.14** (€ 4.07 - € 12.21)
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 48.35** (€ 24.17 - € 72.52)	€ 0	**€ 48.35** (€ 24.17 - € 72.52)
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	**€ 31.61** (€ 15.81 - € 47.42)	€ 0	€ 0	**€ -31.61** (€ -47.42 - € -15.81)
Verandering informatievoorziening naar bevoegd gezag	**€ 2.80** (€ 1.40 - € 4.21)	€ 0	€ 0	**€ -2.80** (€ -4.21 - € -1.40)
Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking	Geen effect			
Toe- of afname van bezwaar en beroep	**€ 7.63** (€ 3.82 – € 11.45)	**€ 5.39** € 2.69 - € 8.08)	€ 0	**€ -2.25** (€ -8.76 - € 4.27)
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)	€ 0	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)
Totaal	**€ 42.05** (€ 21.03 - € 63.01)	**€ 72.85** (€ 36.41 - € 109.28)	**€ 0**	**€ 30.80** (€ -26.65 - € 88.25)

7.2.3 Scenario C.

Tabel 7.4: Totaaloverzicht financiële effecten scenario C in mln.

Effect	Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
Volgtijdelijk aanvragen voorkomt bouwtechnische aanvragen	Geen effect			
Vervallen bouwtechnische toets zeer eenvoudige bouwwerken	€ 0	**€ 48.35** (€ 24.17 - € 72.52)	€ 0	**€ 48.35** (€ 24.17 - € 72.52)
Toe- of afname van administratieve last door ruimtelijke vergunningplicht	€ 0	**€ 340.73** (€ 170.37 - € 511.01)	€ 0	**€ 340.73** (€ 170.37 - € 511.01)
Verandering informatievoorziening naar bevoegd gezag	**€ 0.24** (€ 0.12 - € 0.36)	**€ 8.02** (€ 4.01 - € 12.03)	€ 0	**€ 7.78** (€ -1.51 - € 17.07)
Ontbreken van informatie voor BAG en WOZ-beschikking	**€ 2.79** (€ 1.40 - € 4.19)	€ 0	€ 0	**€ -2.79** (€-4.19 - € -1,40)
Toe- of afname van bezwaar en beroep	**€ 6.30** (€ 3.18 - € 9.43)	**€ 16.22** (€ 8.11 - € 24.33)	€ 0	**€ 9.92** (€ -1.32 - € 21.12)
Niet zichtbare/ inpandige bouwwerken	€ 0	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)	**€ 0**	**€ 10.98** (€ 5.49 - € 16.47)
Totaal	**€ 9.34** (€ 4.70 - € 14.0)	**€ 424.31** (€ 212.2 - € 636.5)	**€ 0**	**€ 414.97** (€ 193.0 - € 636.9)

7.3 Kosten en baten per partij

Ten slotte zijn voor de afzonderlijke scenario's de effecten per actor beschreven.

Tabel 7.5: Financiële effecten per scenario per actor in mln.

Scenario	Actor		Kosten	Vermeden kosten	Leges	Resultaat
A	Bevoegd gezag	Totaal	**€ 0**	**€ 35.94** (€ 17.97 - € 53.91)	**€ -35.94** € -53.91 - € -17.97)	**€ 0**
	Initiatiefnemers	Burgers	€ 0	€ 12,68		
		Bedrijven	€ 0	€ 17,46		
		Overheden	€ 0	€ 0,02		
		Totaal	**€ 0**	**€ 30.17** (€ 15.08 - € 45.25)	**€ 35.94** (€ 17.97 - € 53.91)	**€ 66.12** (€33.05 - € 99.16)
B	Bevoegd gezag	Totaal	**€ 23.57** (€ 11.79 - € 35.36)	**€ 41.56** (€ 20.78 - € 62.33)	**€ -19.92** (€ -46.13 - € 6.29)	**€ -1.94** (€ -8.30 - € 4.42)
	Initiatiefnemers	Burgers	€ 7,95	€ 13,05		
		Bedrijven	€ 10,50	€ 18,22		
		Overheden	€ 0.03	€ 0,024		
		Totaal	**€ 18.48** (€ 9.24 - € 27.71)	**€ 31.30** (€ 15.65 - € 46.94)	**€ 19.92** (€ -6.29 - € 46.13)	**€ 32.74** (€ -18.35 - € 83.84)
C	Bevoegd gezag	Totaal	**€ 9.25** (€ 4.65 - € 13.85)	**€ 209.89** (€ 104.95 - € 314.84))	**€ -194.32** (€ -291.45 - € -97.16)	**€ 6.32** (€ -11.23 - € 23.89)
	Initiatiefnemers	Burgers	€ 0.01	€ 71,94		
		Bedrijven	€ 0.07	€ 137,37		
		Overheden	€ 0.01	€ 5,78		
		Totaal	**€ 0.09** (€ 0.04 - € 0.13)	**€ 214.41** (€ 107.21 - € 321.62)	**€ 194.32** (€ 97.16 - € 291.48)	**€408.65** (€ 204.24 - € 613.06)

7.4 Gevoeligheidsanalyse - conjunctuur

Het Economisch Instituut voor de Bouw concludeert in haar “Voortuitzichten voor de bouw na de coronacrisis” dat de bouwproductie voor de Jaren 2020 en 2021 zal dalen, waarna in de Jaren 2022 tot 2024 herstel zal plaatsvinden (waarbij de crisis periode gecompenseerd wordt). Na 2024 mag wederom een stabilisatie verwacht worden.

Tabel 1 Bouwproductie[1] per sector, 2018-2024

	Miljoen €		Jaarlijkse veranderingen[3] (%)			
	2018[2]	2019[2]	2019[2]	2020	2021	2022-2024
Woningbouw	29.275	29.875	2	-8	-9	11
- nieuwbouw	13.025	13.375	2½	-9	-13½	14½
- herstel en verbouw	9.875	10.025	1½	-10	-12	13
- onderhoud	6.375	6.475	1½	-3	3	1½
Utiliteitsbouw	21.100	22.700	7½	-6½	-10	7½
- nieuwbouw	9.925	11.275	13½	-7½	-16	8
- herstel en verbouw	6.550	6.700	2½	-6	-9	10½
- onderhoud	4.625	4.725	2	-4	2	3
GWW	16.825	17.250	2½	-5	-8½	6½
- nieuwbouw en herstel	11.050	11.275	2	-9	-10	8
- onderhoud	5.775	5.975	3½	2	-5½	4
Externe onderaanneming	3.650	3.800	4	-7	-9½	8½
Totaal bouw	**70.850**	**73.625**	**4**	**-7**	**-9½**	**8½**

1 Exclusief interne leveringen, machines, overige investeringen, saldo uitvoer diensten en handelsmarges; basis Nationale rekeningen; bedragen in prijzen 2018, excl. btw
2 EIB-bewerking van voorlopige CBS-cijfers
3 Raming

Bron: CBS, EIB

Dit betreft de bouwproductie, bouwvergunningen lopen meestal 1 tot 2 jaar vooruit op de productie. Dit impliceert dat de Jaren 2021 tot 2023 een inhaalslag qua vergunningen te wachten staat. Voor het overall beeld is het hanteren van de 2019 data, qua aantallen vergunningen, als gemiddeld uitgangspunt aannemelijk.

Bijlage 1: Effecten die buiten beschouwing zijn gelaten

De volgende effecten zijn gesignaleerd, maar worden niet meegenomen in dit onderzoek omdat: deze effecten niet volledig aan de Knip te wijden, kwantificering niet mogelijk is, de te verwachten effecten verwaarloosbaar zijn en/of in andere deelonderzoeken (zie paragraaf 3.3) worden meegenomen. Een kort overzicht van deze effecten is:

Effect	Toelichting
Toepassing applicaties	Om gereed te zijn voor de invoering van de Omgevingswet in 2022 moeten overheden een aantal wijzigingen doorvoeren in de informatievoorziening. Door gemeenten worden in de huidige situatie bijvoorbeeld veel verschillende softwareproducten ingezet bij de uitvoering van de primaire en secundaire taken. Het meervoudig implementeren van (veelal generieke) functionaliteit binnen verschillende softwareproducten leidt tot inefficiëntie in de informatievoorziening. Deze inefficiëntie uit zich onder andere in hoge kosten en onnodige complexiteit van de informatievoorziening. De huidige en nieuwe applicaties moeten hier dus op aangepast worden.
Opstellen toepasbare regels	Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk vertalen hun juridische regels naar toepasbare regels voor het Omgevingsloket. Ze maken vragenbomen voor de onderdelen vergunningcheck, Aanvragen en Maatregelen op maat. Voor het onderdeel Aanvragen zijn overheden verplicht toepasbare regels aan te leveren voor hun lokale indieningsvereisten.
Opstellen geo-informatie	Overheden moeten ervoor zorgen dat na de stelselwijzigingen de benodigde informatie beschikbaar is. Om toepasbare regels te kunnen tonen in het Omgevingsloket, moeten de activiteit en de locatie(s) waar de toepasbare regels bij horen aanwezig zijn in het DSO-LV. Uitgangspunt van het DSO-LV is immers dat initiatiefnemers, belanghebbenden en overheden dezelfde informatiepositie hebben. Dat betekent ook dat de kwaliteit van de informatie op orde moet zijn en dat alle voor het DSO-LV relevante data geo-gerefereerd moet zijn. De geo-informatie dient verder op orde te worden gebracht omdat deze informatie ook als belangrijke input dient voor de organisatie en werkwijzen en voor bijvoorbeeld omgevingsvisies, omgevingsplannen, programma's en omgevingsvergunningen.
Maatwerkvoorschriften	Met een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag voor concrete gevallen afwijken van algemene regels voor een activiteit. Het bevoegd gezag neemt het maatwerkvoorschrift meestal op in een apart maatwerkbesluit. Als voor een activiteit een omgevingsvergunning nodig is, dan staat het maatwerk in een vergunningvoorschrift. Het vaststellen van een maatwerkvoorschrift zal vaak op verzoek van de initiatiefnemer gebeuren.
Herinrichten werkprocessen	Dit gaat om de kosten die gemoeid zijn met het herinrichten van de werkprocessen bij bevoegde gezagen. Bijvoorbeeld bij de afdeling Toezicht en Handhaving van de gemeente. Dit effect wordt niet meegenomen, omdat het valt onder de transitiekosten welke in een ander onderzoek worden behandeld.
Coördinatie bij aanvragen	De coördinatie tussen meerdere bestuursorganen van de behandeling van meerdere aanvragen kost tijd. Hiernaast kost het tijd om met deze nieuwe

Effect	Toelichting
	werkwijze bekend te raken. Hierdoor zijn aan de coördinatie van aanvragen kosten verbonden. Deze coördinatie en afstemming tussen meerdere bestuursorganen vindt nu echter ook al plaats. Er wordt verwacht dat de Knip dat niet verandert, waardoor dit effect dus niet wordt meegenomen.
Legesverordeningen	Transitiekosten zoals beleidsvoorbereiding (legesverordeningen en training personeel zijn niet meegenomen. De reden hiervoor is dat deze al in een onderzoek naar transitiekosten meegenomen worden.
Meldingsplicht	In overleg met de werkgroep is besloten om uit te gaan van uitersten in de scenario's. Dit betekent dat er geen meldingsplicht gekoppeld is aan de algemene regels in scenario C.
Volgtijdelijk aanvragen leidt mogelijk tot minder aanpassingen bouwtechnische plan	In de huidige situatie worden de ruimtelijke en technische aanvraag door de initiatiefnemer gelijktijdig gedaan. In de toekomstige situatie bestaat de mogelijkheid eerst de ruimtelijke aanvraag te doen alvorens de technische aanvraag en vice versa. Voor het bevoegde gezag kan dit een verlichting opleveren van de administratieve last, doordat het gehele (bouwtechnische) plan niet verschillende malen aangepast hoeft te worden op grond van ruimtelijke eisen. Over dit effect bleken de meningen van respondenten te verschillen. De meeste gemeenten gaven aan dit effect verwaarloosbaar te vinden. Door te werken met principeverzoeken, vooroverleggen of vergelijke procedures kan dit effect grotendeels voorkomen worden. Wat in de praktijk vaak gebeurt. De mogelijkheid om volgtijdelijk aan te vragen wordt nu alleen meer geformaliseerd. Doordat het effect vaak ter discussie is gesteld door respondenten, en het effect als klein wordt ingeschat, is dit effect niet gekwantificeerd.
Versnelling van besluitvorming	Het is mogelijk dat het vervallen van de ruimtelijke toets leidt tot een versnelling van de geplande bouwwerkzaamheden van initiatiefnemers. Met name bij grotere bouwwerken kan dit tot economische voordelen leiden. Bij kleinere projecten kunnen initiatiefnemers wegens minder bureaucratie sneller hun plannen uitvoeren. Als er daadwerkelijk tijdswinst wordt gemaakt, gaat het om effecten voor verschillende belanghebbenden. Het volgtijdelijk aanvragen zorgt echter voor twee aanvragen en bijbehorende termijnen, waardoor het discutabel lijkt of daadwerkelijk tijdswinst wordt geboekt. Bij nadruk op algemene regels wordt een ruimtelijke vergunningaanvraag van 8 weken bespaard, waardoor ten opzichte van nadruk op vergunningplicht wel tijdswinst wordt geboekt. Ook hier geldt dat het om een theoretisch maximumeffect gaat, omdat veel geïnterviewde gemeenten aangeven juist voor de grotere type bouwwerken geen vergunningplicht denken te gaan vervangen door algemene regels en vaak al in vooroverleggen de nodige elementen af te stemmen. De besparing van 8 weken zal dan ook maar deels in werkelijkheid gegenereerd kunnen worden. Het gaat wel om grote economische baten, indien er tijd bespaard wordt. Zo zou in theorie een daling van de bouwrentekosten een mogelijk gevolg zijn.

Bijlage 2: Onderzoeksverantwoording

Onderstaand wordt een overzicht weergegeven van de nageslagen bronnen.

- ADS 2020: Nulmeting en schattingen aantallen omgevingsvergunningaanvragen en meldingen 2016-2019
- Cebeon 2016: Kwaliteitsborging bouwen achterblijvende taken en financiële gevolgen voor gemeenten
- RIS Gemeente Den Haag 2012: Bouwtoezicht op maat
- SIRA 2015: Financiële gevolgen voor gemeenten van het Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen
- SIRA 2015: Regeldrukgevolgen Wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen
- SIRA 2015: Financiële effecten Invoeringsbesluit
- SIRA 2017: Financiële effecten invoeringswet
- Senze 2019: Wet kwaliteitsborging voor het bouwen 'De impact voor Bouw-& Woningtoezicht'
- Senze 2019 en 2020: Impactanalyses Wkb[26]

[26] Senze heeft in 2019 en 2020 voor 26 gemeenten, 2 werkorganisaties (voor verschillende gemeenten) en 1 omgevingsdienst Wkb impactanalyses uitgevoerd. De 26 gemeenten betreffen gemeenten uit landelijke en stedelijke gebieden en kennen de volgende inwoneraantallen:
3 gemeenten met 0 000 tot 20 000 inwoners
14 gemeenten met 20 000 tot 50 000 inwoners
5 gemeenten met 50 000 tot 100 000 inwoners
2 gemeenten met 100 000 tot 150 000 inwoners
2 gemeenten met 150 000 tot 250 000 inwoners

Deze analyses zijn niet publiekelijk toegankelijk, maar de data zijn gebruikt voor de aannames en uitgagspunten. De percentage verdeling in gevolgklassen is gebaseerd op het totaal aantal omgevingsvergunningen bouwen die in 2018 en /of 2019 zijn aangevraagd en handmatig zijn ingedeeld in de gevolgklassen. De uren die zijn ingedeeld in de gevolgklassen en opgedeeld in 'bouwtechnisch' en 'ruimtelijk' zijn bij de medewerkers (vergunningverleners en toezichthouders) getoetst.

Over Ecorys

Ecorys is een toonaangevend internationaal onderzoeks- en adviesbureau dat zich richt op de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen. Door middel van uitmuntend, op onderzoek gebaseerd advies, helpen wij publieke en private klanten bij het maken en uitvoeren van gefundeerde beslissingen die leiden tot een betere samenleving. Wij helpen opdrachtgevers met grondige analyses, inspirerende ideeën en praktische oplossingen voor complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken.

Onze bedrijfsgeschiedenis begon in 1929, toen een aantal Nederlandse zakenlieden van wat nu beter bekend is als de Erasmus Universiteit, het Nederlands Economisch Instituut (NEI) oprichtten. Het doel van dit gerenommeerde instituut was om een brug te slaan tussen het bedrijfsleven en de wereld van economisch onderzoek. Het NEI is in 2000 uitgegroeid tot Ecorys.

Door de jaren heen heeft Ecorys zich verspreid over de wereld met kantoren in Europa, Afrika, het Midden-Oosten en Azië. Wij werven personeel met verschillende culturele achtergronden en expertises, omdat wij ervan overtuigd zijn dat mensen met uiteenlopende eigenschappen een meerwaarde kunnen bieden voor ons bedrijf en onze klanten.

Ecorys excelleert in zeven werkgebieden:

- Economic growth;
- Social policy;
- Natural resources;
- Regions & Cities;
- Transport & Infrastructure;
- Public sector reform;
- Security & Justice.

Ecorys biedt een duidelijk aanbod aan producten en diensten:

- voorbereiding en formulering van beleid;
- programmamanagement;
- communicatie;
- capaciteitsopbouw (overheden);
- monitoring en evaluatie.

Wij hechten waarde aan onze onafhankelijkheid, onze integriteit en onze partners. Ecorys geeft om het milieu en heeft een actief maatschappelijk verantwoord ondernemingsbeleid, gericht op meerwaarde voor de samenleving en de markt. Ecorys is in het bezit van een ISO14001-certificaat dat wordt ondersteund door al onze medewerkers.

Over Senze

Senze is een jong en eigenzinnig adviesbureau dat mens, organisatie en oplossing op eigen' wijze verbindt op het gebied van Advies, Training & Coaching en Interim Management. Onze focus ligt daarbij op de expertises Omgevingsrecht, de Ow, de Wkb, Veiligheid & Bijzondere Wetten en Mens & Organisatie.

People make Senze

De mens maakt het verschil. Aan deze missie werken wij iedere dag met de nodige overtuiging, passie en samen met onze opdrachtgevers. Senze ondersteunt gemeenten, provincies en ministeries bij het vinden en implementeren van verbeteringen in beleid en uitvoering. Met toonaangevende expertise is Senze dé specialist in het geheel op 'eigen' wijze kijken naar complexe vraagstukken en het doorgronden van waar het in de essentie om gaat. Uitvoerbaar met bewezen, praktische en vooral werkbare oplossingen, waarin de combinatie mens en organisatie centraal staat.

Senze heeft ruim 12 jaar ervaring met het implementeren van nieuwe wet- en regelgeving in het fysieke domein. In 2007 zijn wij gestart met het begeleiden van projecten in één van de grootste wetswijziging van die tijd; de Wabo. Naast de doorontwikkeling van de afdelingen en teams die zich bezighouden met de Wabo heeft Senze de afgelopen jaren een groot aantal gemeenten begeleid met de VTH kwaliteitseisen, de Ow, integrale veiligheid en de Wkb. Deze opdrachten variëren van haalbaarheidsonderzoeken, impactanalyses, evaluaties en audits tot het ondersteunen bij het opstellen, implementeren en uitvoeren van beleid.

Onze diepgaande kennis van en passie voor de wetgeving en de praktische inslag leidt tot haalbare en concrete oplossingsrichtingen. De organisaties waarvoor wij hebben gewerkt stellen het zeer op prijs dat onze adviseurs naast een uitstekende theoretische basis ook veel praktijkervaring hebben. Hierdoor zijn zij goed in staat om integrale oplossingen te leveren. Oplossingen die werken en praktisch uitvoerbaar zijn.

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

Sound analysis, inspiring ideas